Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 5 — Leto XXII — 5. februar 1983

S kolegija direktorjev DO

Ena izmed nalog poslovodnih organov je, da tekoče spremljajo, analizirajo in sprotno urejajo celotno poslovanje. Ta čas ko je zaradi težavnega položaja glede likvidnosti države posebej v pozornosti najvišjih organov v združenem delu področje zunanje trgovine, to je izvoz in uvoz, se tudi v SOZD Iskra poslovodni organi s še posebno pozornostjo ukvarjajo s problematiko zunanje trgovine in devizne bilance. Tu poročamo o ugotovitvah, zapažanjih in usmeritvah, ki so jih poudarili na zadnjem sestanku predsednika KPO SOZD Iskra z direktorji DO.

Osrednja pozornost sestanka je veljala oceni izvozno uvozne situacije v SOZD Iskra ob koncu meseca januarja. Čeprav vemo, da se največ izvoza realizira prav v zadnjih dneh meseca, so na sestanku, ki je bil zadnjega dne v mesecu, že postregli z izračunanimi programi izvoza in uvoza za ta mesec. Tako naj bi v januarju izvozili za okoli 11 milijonov dolarjev, kar je 1,5 milijona dolarjev manj od načrtovanega, oziroma 15% več, kot smo izvozili januarja lani (ob eliminaciji tečajnih razlik). Do izpada napram planu je v januarju prišlo delno zato, ker so nekaj za ta mesec zaključenih poslov realizirali že lanskega decembra, delno pa zaradi pomanjkanja repromateriala in prezasedenosti kapacitet. Za nekatere programe pa primanjkuje naročil.

Ob takem izvozu pa smo realizirali le za 2,5 milijonov dolarjev uvoza. Lani je bilo v tem obdobju uvoza kar za dobrih 6 milijonov dolarjev. Tako nizek letošnji uvoz je delno posledica višjega uvoza v decembru in novembru lani, delno pa je bilo tudi pomanjkanje plačilnih sredstev. Ob tem pa je za prvi kvartal v januarju prijavljenih uvoznih želja za kar 17,8 milijona dolarjev.

Do večjih težav zaradi nepreskrbljenosti z repromaterialom (razen v DO Zmaj) v Iskri doslej ni prihajalo. Fizična možnost uvoza v letu 1983 je bila po prvih izračunih le 9,2 milijona dolarjev v prvem četrtletju 1983, nov izračun pa je uvozne možnosti, skoraj podvojil, saj znaša za prvi kvartal 18,3 milijona dolarjev. S tem uvozom repromateriala bi morali ob enakomerni razdelitvi zagotavljati normalno delo naših delovnih organizacij.

Krizni štab, ki je razdelil (po začasni delitvi) sredstva v višini 9,2 milijona dolarjev, bo sedaj razdelil celotne uvozne možnosti. Pri tem so se dogovorili, da bo za polovico zneska uporabljen tako imenovani »državni kriterij« letnega uvoza, za drugo polovico pa kriterij na podlagi doseženih izvoznih rezultatov letošnjega leta, vezanih na udeležbo v konvertibilnem izvozu. Seveda pa bo pri tem upoštevan tudi ustrezen odstotek rezerve za mikroelektroniko in preprečevanje kriznih situacij v posameznih delovnih organizacijah.

Ob tem ostaja odprto le vprašanje DO Iskra Delta, katere uvoz je problem, ki ga ne more reševati samo Iskra. Predlagano je bilo, naj bi delovne organizacije, ki same iz kakršnih koli vzrokov ne bodo porabile uvozne kvote, le-to posodile Iskra Delti, da bi lahko normalno poslovala. Vsekakor, so poudarili, je v tej krizni situaciji solidarnost in medsebojna pomoč še bolj potrebna kot doslej.

Pogovor je stekel še okoli dogovorjene participacije pri nabavi domačih materialov. Poudarili so, da bo le-to, podobno kot velja za uvoz, potrebno izvajati po ključu, ki ga bo treba spoštovati. Tako bo tudi na tem področju veljalo, da dobi potrebni repromaterial tisti, ki solidno poravnava svoje obveznosti. Sicer pa bo o tem zadnja beseda padla na nabavnem kolegiju. Kolegij direktorjev pa je v nadaljevanju obravnaval še nekatera kadrovska vprašanja ter položaj v DO Mikroelektronika.

Mak

S SESTANKA PODROČNEGA KOLEGIJA ZA RR DEJAVNOST

O raziskovalno-razvojni dejavnosti do leta 2000

Že na skupščini Raziskovalne skupnosti leta 1979 je bil sprejet sklep, da je Raziskovalna skupnost ena izmed nosilk družbenega planiranja za RR dejavnost in torej dolžna narediti plan te dejavnosti do leta 2000. Predvideno je bilo, da bi bil ta plan povezan s takoimenovanim projektom Slovenija 2000. Ker pa projekt Slovenija 2000 še ni opredelil družbenih ciljev, so pri Raziskovalni skupnosti izdelali Osnutek analize pogojev in možnosti dolgoročnega razvoja raziskovalne skupnosti do leta 2000.

O osnutku so razpravljali v ponedeljek, 31. januarja, v področnem kolegiju RR dejavnosti SOZD Iskra v Ljubljani, skupaj s še nekaterimi povabljenimi strokovnjaki in predstavnico Raziskovalne skupnosti Slovenije dr. Cveto Peterca. Ugotovljeno je bilo, da predloženi osnutek, sicer še ni kompleten, vendar je že dejstvo, da je do takega materiala sploh prišlo, treba pozdraviti. Gradivu se pozna metodološka neenotnost, še posebej kar zadeva pregled razpoložljivih raziskovalnih kadrov. V osnutku je podana samo tista struktura raziskovalcev, ki jo daje uradni register raziskovalcev pri Raziskovalni skupnosti Slovenije. Treba pa je vedeti, da je resnično število raziskovalcev v združenem delu pomembno večje.

Druga pomembnejša pripomba na osnutek je veljala vprašanju racionalnosti raziskovalnega dela nasploh. Tu so omenjali predvsem vprašanje selektivnega pristopa v raziskovanju. Menili so, da je potrebno okvantificirati družbene cilje in glede na to zasnovati interdisciplinarno raziskovanje, ne pa uveljaviti načelo prioritet le na podlagi medsebojnega prepletanja disciplin, kot na videz kaže matična anketa. V razpravi so zlasti podprli tudi predlog družbenih ukrepov za vzpodbujanje razvoja raziskovalne dejavnosti s pripombo, da bi tak predlog morali sprejeti že prej.

Pripomb na osnutek v razpravi je bilo sicer še več, vendar pa je sestanek prevevala misel, da je osnutek primerna osnova za podrobnejšo razpravo, ki bo potekala do 31. III., ko naj bi se zbrale še vse druge pripombe in predlogi za dopolnitve. Omeniti pa je treba, da v osnutku še ni dosežena stopnja obdelanosti, ki bi omogočala sklepanje o kvantitativnih razmerjih na področju raziskovalne dejavnosti. Ta vidik torej ostaja zaenkrat še odprt.

O nadaljnjih pomembnih problemih, o katerih je razpravljal in zavzel stališča RR kolegij, bomo poročali v naslednji številki.

mak

ŽE ČETRTA ZUNANJETRGOVINSKA ŠOLA

V Škofji Loki se je 1. februarja začela že četrta, trimesečna zunanje-trgovinska šola Iskre. To pot šteje skupno 22 slušateljev iz skoraj vseh delovnih organizacij SOZD Iskra. Več o tej pomembni šoli bomo zapisali prihodnjič.

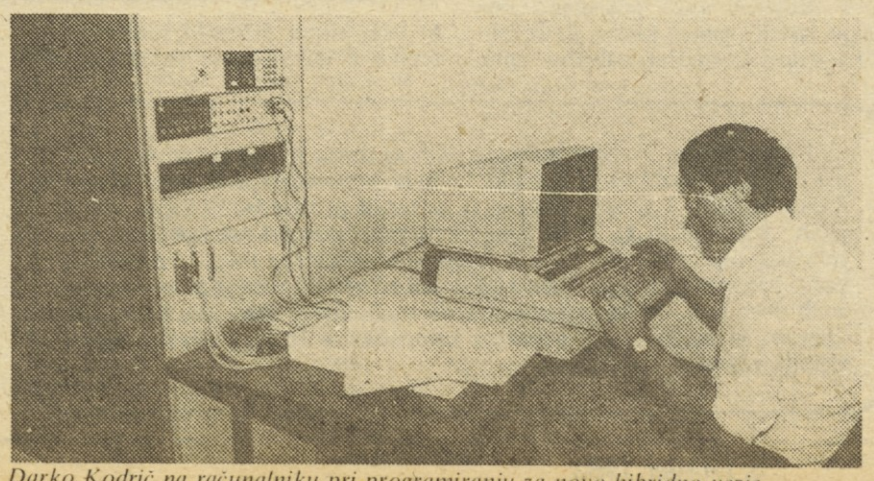

Darko Kodrič na računalniku pri programiranju za novo hibridno vezje.

TOZD HIPOT

Uspešno so poslovali v preteklem letu

Šentjernejska TOZD HIPOT se je v letu 1983 srečala z vsemi problemi, ki so pestili naše (in svetovno) gospodarstvo. Recesija na trgu je manjšala prodajne možnosti, tu je bila tudi nelikvidnost, pomanjkanje materiala in še marsikaj.

Vendar so leto uspešno prebrodili in proizvodni program celo nekoliko presegli.

Za TOZD HIPOT je značilna posrečena kombinacija v proizvodnji obeh dejavnosti — hibridov in potencionetrov. Potenciometrov namreč večino izvozijo in tako najdejo možnosti za uvoz repromateriala za proizvodnjo hibridov, ki zahtevajo več uvoznih komponent. Tako so tudi lansko poslovno leto, vsaj po tej strani kar uspešno prebrodili.

Kljub težavam so dosegli vrto lepih uspehov. V celoti so uresničili in presegli plan proizvodnje, še več pa jim pomeni visok dvig kakovosti, ekonomike in močan porast dohodka na delavca. Likvidnost so močno izboljšali, saj so bili prej znani po »visoki potrošnji« združenih sredstev v domači delovni organizaciji, lani pa se jim je uspelo uvrstiti med »pozitivce«. Ob vseh teh pozitivnih premikih pa so izboljšali tudi investicijsko lividnost in dobili realne možnosti za investicijo v hibridna vezja.

Slabo je bilo lani, da so v dejavnosti hibridnih vezij, ki so močno akumulativna, dosegli le 80% izrabo zmogljivosti. Veliko je bilo zastojev, ker ni bilo mogoče uvoziti rezervnih delov in je tako marsikatero popravilo čakalo in stroji so — stali.

Proizvodnja potenciometrov je močno rasla in pomagali so tudi nekaterim sosedom, ki jim je manjkalo dela in so tako zvečali zmogljivosti in zapolnili nekatere vrzeli v mokronoški in semiški Iskri.

Stekla je tudi pilotska proizvodnja enostavnih kazalnikov (displaya). Kazalnik je izdelan na principu tekočih kristalov. Naročniki se kar živahno javljajo in treba bo misliti na serijsko proizvodnjo, seveda pa prej investirati v opremo. Uspelo jim je izdelati tudi nekaj elaboratov za nove izdelke iz njihovega programa, za katere izdelke gre pa niso povedali, »ker je še prezgodaj«.

In kako kaže za leto 1983? To vprašanje smo zastavili Francu Bazniku, direktorju. »Fizični obseg proizvodnje bomo povečali za 8%, izvoz na konvertibilno področje pa za okrog 50%. Sicer pa ocenjujem, da bo ob primernih parametrih gospodarjenja, ki še niso v celoti znani, leto 1983 za nas podobno kot lansko leto. To pa niti ni slabo.«

F. Kotar

OB OBLETNICI ROJSTVA EDVARDA KARDELJA

Velika izročila

Znana so dela tovariša Kardelja, ki imajo značaj znanstvenih del in ki služijo in so služila kot idejno teoretična podlaga politiki ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij, in odgovornih forumov in organov našega političnega sistema. Tako naj tudi danes ponovimo dejstvo, da so mnoga od njegovih spoznanj in del že vgrajena v spremenjeno podobo naše družbe in nesporno bogatijo zakladnico marksizma, medtem ko druga delujejo še kot vizija, ki šele osvaja zavest množic. In dalje, medtem ko nekatera njegova spoznanja in dela že prestajajo ognjeno preizkušnjo družbene prakse, predstavljajo druga program za politično akcijo ali pa so področje političnega boja. Kot realist ni obsojal posameznih pragmatičnih rešitev, kadar drugačnih možnosti v razpoložljivem času ni, toda obsojal je pragmatizem kot prakso in način dela v politiki in še posebej v zvezi komunistov, ker je le-ta slep za končne družbene in politične posledice svojih odločitev in dogajanj v družbi tako, da postanejo njegovi nosilci kaj kmalu lahko žrtve konservativnih in reakcionarnih sil. Globoko je cenil poznavanje dejstev in široko razgledanost v pojavih in dogajanjih, boril pa se je proti pozitivizmu tako v teoriji oziroma filozofiji, še bolj pa v praksi zaradi njegove jalovosti in nesposobnosti predvidevanja, sinteze in spreminjanja doseženega. V obeh je videl idejni izraz in posledico preživelih družbenih odnosov in njuno uveljavljanje v družbeni praksi, kjerkoli zlasti pa v zvezi komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacijah in subjektivnih socialističnih silah ocenjeval kot nevaren izraz idejne neosveščenosti in pomanjkljivega ali ne dovolj uspešnega dela v marksističnem izobraževanju.

S skupnimi napori in sistematičnim delom nas vseh moramo zagotoviti, da bo uresničevanje velikih izročil tovariša Kardelja postala glavna vsebina dela in glavna skrb vseh občanov in delovnih ljudi, delegatskih skupščin, da bodo delegatske skupščine dejansko nastopale in delovale kot neposredna oblast in vladavina delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, da se bodo torej osvobodile pritiska popolnoma drugačnih vprašanj in nalog, ki po svoji naravi spadajo v odgovornost samih samoupravnih organizacij in skupnosti ali ustreznih politično izvršnih in upravnih organov..

(SERGEJ KRAIGHER, februarja 1979)

S 5. SEJE CK ZK SLOVENIJE

Za velike povezave

Prevečkrat se zdi, da prepričani prepričujemo prepričane, ko snujemo akcije v zvezi komunistov. Tako je na zadnji seji centralnega komiteja ZK Slovenije v svoji razpravi opozoril eden od članov, ko je govoril o učinkovitosti komunistov pri posameznih akcijah. Pa ni mislil samo na številne in dolgotrajne razprave o spodbujanju združevanja dela in sredstev ter povezovanja organizacij združenega dela v večje asociacije, pač pa tudi na številne druge akcije z različnih področij dela zveze komunistov.

Da njegova misel drži, je bilo slišati na seji centralnega komiteja še večkrat. Ne samo slišati, te trditve so nekateri podkrepili tudi s podatki. Nič spodbudni niso, še zlasti če vemo, koliko časa že poudarjamo, kako nujne so integracijske povezave. Na primer: pred letom dni je bilo v Sloveniji 56 registriranih sestavljenih organizacij združenega dela in le šest med njimi je bilo takšnih, ki so združevale tudi delovne organizacije iz drugih republik in pokrajin. In drug primer: v tekstilni in konfekcijski industriji je v Sloveniji kar 27 organizacij registriranih za opravljanje zunanjetrgovinskih del, v proizvodnji iz gume in umetnih snovi 30, pri barvah, lakih in kemikalijah celo 37 ter pri gradbenem materialu 27. Na dlani je, da takšna razdrobljenost, tudi ko gre za nastope na tujih tržiščih, bolj škoduje kot koristi. Ob tem pa je tudi res, da so — od zveze komunistov prek gospodarske zbornice do delegatskih skupščin — zadnja leta številni opozarjali, da moramo sile združiti, ker je to racionalneje in gospodarneje.

Načelno smo vedno vsi za. Tudi komunisti seveda. V praksi pa povezave tečejo bistveno bolj počasi in morda tudi kdaj pa kdaj po drugačnih tirnicah kot je dogovorjeno. Temu je bila pravzaprav namenjena razprava na seji centralnega komiteja: kako v akcijo, in to čimprej, da bomo teorijo preoblikovali v prakso s pravo vsebino.

Slabo uslugo integracijskim povezavam so v zadnjem obdobju dostikrat »ponudili« ukrepi ekonomske politike. Naravnani so bili namreč bolj na umirjanje trenutnih razmer in odpravljanje slabosti kot pa na dolgoročnejše načrtovanje in usmerjanje razvojne politike. Dejstvo pa je, da lahko združujemo delo in sredstva predvsem za razvojne cilje — te pa v številnih primerih dobro poznamo — in da so bili posamezni ukrepi ekonomske politike kar precejšnja ovira. Težko bi sicer rekli, da so vplivali tudi na nekatere dezintegracije ali pa vsaj na težnje po njih, toda res je, da se je v zadnjem obdobju tudi o dezintegracijah veliko govorilo. Vnaprej in nasploh sicer ne moremo trditi, da so prav vse po vrsti negativne. Tiste, kjer gre za razdruževanje zaradi tega, da se posamezne temeljne ali delovne organizacije drugače, vsebinsko primernejše, povezujejo, so pozitivne. V Sloveniji bi lahko našteli nekaj takšnih primerov, kjer so povezave bolj na papirju kot pa po vsebini.

Akcijo je torej potrebno izpeljati »v obe smeri«. V vsakem primeru posebej in v vseh skupaj pa je potrebno temeljiti na gospodarnosti, načrtnosti in na interesih vsega jugoslovanskega združenega dela.

S tem v zvezi se še kot posebej pomembna naloga kaže povezovanje organizacij združenega dela iz vseh republik in pokrajin za skupne nastope na mednarodnih trgih. Ne samo pri izvozu, pač pa tudi pri uvozu. V obeh dejavnostih se namreč pojavljajo še vse prevečkrat kot majhni »posamezniki« in ne kot organizirano gospodarstvo. Tu se res lahko še enkrat povrnemo k ukrepom ekonomske politike in priznamo, da niso bili stimulativni. Dejstvo je namreč, da je organizacijam združenega dela ostajalo premalo deviz, da so torej imele le malo možnosti za združevanje in skupno načrtovanje. Toda kljub temu se moramo zavedati, da razmere tudi v prihodnje ne bodo bolj rožnate od preteklih. Torej: prilagoditi se bo potrebno realnim pogojem gospodarjenja in združevati toliko, kolikor pač imamo. Brez združevanja praktično ni izhoda. Moramo se odločiti za nekatere nove, predvsem izvozno naravnane naložbe. Majhni kolektivi jih ne bodo zmogli. Velike povezave bodo temu slejkoprej bolj kos.

To je torej tista vsebina, za katero se mora zavzemati vsak delavec v združenem delu, vsak komunist. Oblika povezave je bistveno manj pomembna, če so cilji znani in jasni, ob ciljih pa seveda tudi pogoji združevanja, delitve ustvarjenega in delitve tveganja. Ta področja so bila doslej kot kažejo številne analize — premalo dorečena in premalo konkretna. Zaradi tega je tudi prihajalo do težav, tudi do dezintegracijskih teženj.

Seveda sami deavci v združenem delu vsega tega ne bodo zmogli. Povezani z znanostjo, s strokovnjaki, ki pa jih ne v Sloveniji ne v Jugoslaviji ni malo, pa bodo temu brez dvoma kos. Akcija zveze komunistov mora na področju združevanja dela in sredstev postati in ostati trajna in naravnana v to smer.

Miša SOVDAT

ISKRA – AVTOELEKTRIKA

Prodor našega znanja v svet postaja realnost

V internem glasilu „Obveščevalec“, ki ga izdajajo v novogoriški Iskri Avtoelektriki je v zadnji številki izšel zanimiv članek izpod peresa Aleša Nemca. Obravnava prodor znanja v dežele izven Evrope in sicer v Iran, kjer je vodja predstavništva Iskre novogoriški Iskraš Ivan Lisjak ter pogodbo o tehničnem sodelovanju z Indijo. Zaradi aktualnosti članka smo se v novogoriškem uredništvu odločili, da ga posredujemo tudi ostalim bralcem našega glasila.

Že v analizah razvojnih možnosti Iskre – Industrije avtoelektričnih izdelkov, Nova Gorica, ki so bile nato upoštevane v samoupravnem sporazumu o temeljih plana delovne organizacije Iskra – Avtoelektrika za srednjeročno obdobje 1981-1985 smo med drugim zapisali:

V oddelku elektronike v TOZD Generatorji.

„Z višjimi oblikami mednarodnega sodelovanja, predvsem z državami v razvoju si bomo prizadevali za prodajo znanja (know-how), s kooperacijami z industrijami v razvitih deželah pa dosegali stalno izpopolnjevanje lastnega znanja in sprotno mednarodno potrjevanje kakovosti.“

Ta stališča postajajo danes vse bolj uresničljiva. Ker o tem še ni bilo podane širše informacije, bomo skušali s tem člankom prikazati našo dejavnost na tem področju.

V letu 1981 smo naredili prve korake. Prvič smo se podali v poslovne razgovore v dežele izven Evrope in sicer v Iran in Indijo. Islamska revolucija v Iranu si je med drugimi cilji postavila tudi cilj osamosvojiti se od vpliva tujih kapitalističnih družb in postaviti lastno industrijsko proizvodnjo. Zato so nas povprašali za ponudbo projekta za proizvodnjo zaganjalnikov in alternatorjev za osebna vozila, ki jih proizvajajo po tuji licenci. Po detajlnejših razgovorih in ogledih njihovih možnosti ter naše proizvodnje smo pripravili podroben projekt za prodajo našega znanja in organiziranje proizvodnje zaganjalnikov družine AZF in alternatorjev družine AAG v letnih količinah približno 100.000 kosov. Izdelali smo tudi vzorce izdelkov, ki so jih medtem že preskusili in potrdili. Potrditev tega projekta je s tehničnega vidika praktično že dana, vendar je potrebno še razjasniti vlogo dosedanjega tujega partnerja in dobiti vladna soglasja.

S prihodom našega delavca Ivana Lisjaka za vodjo predstavništva Iskre v Teheranu, pa so se naše možnosti za prodor na iransko tržišče še širše odprle. Tako smo dobili novo povpraševanje za sestavljanje avtoelektričnih izdelkov za gospodarska vozila, ki jih proizvajajo vzelo zanimivih količinah. Ponudili smo jim zaganjalnike družine AZJ in AZK ter alternatorje družine AAG in AAK, kasneje pa bi prišel v poštev tudi alternator AAT z elektronskim regulatorjem AER. Ponudba predvideva tudi nadaljnjo možnost osvajanja izdelkov, kar bi morali posebej opredeliti. V kratkem torej pričakujemo, da bodo naša prizadevanja poplačana.

Konec leta 1981 smo vzpostavili prve stike tudi z Indijo. Po ogledih tovarn in spoznavanjih njihovih želja so sledili razgovori v naši DO, kasneje pa še konkretnejši pogovori v maju 1982, ko smo tudi že podpisali pogodbo o tehničnem sodelovanju. Sama pogodba predvideva prodajo našega znanja za proizvodnjo zaganjalnikov AZF, AZJ in AZK, dinam ADJ (DNA), DGD s pripadajočimi regulatorji in alternatorjev AAK, nudenje tehnične pomoči ter dobave naših sestavnih delov.

Po podpisu pogodbe, ki ji je prisostvoval tudi jugoslovanski veleposlanik v Indiji, so Indijci pogodbo posredovali vladnim organom, kjer jo je komite za licence že odobril. Po njihovem postopku je potrebno sedaj še soglasje ministrstva za industrijo in ocenjujemo, da je to zgolj formalnega značaja z ozirom na že dano odobrenje komiteja za licence. Tako pričakujemo, da bo soglasje dano še v tem mesecu. Nato bodo sledili nadaljnji razgovori za izvedbo celotnega projekta. V kratkem pričakujemo obisk indijskih strokovnjakov v naši delovni organizaciji, kjer bi konkretizirali naloge tako, da bi po možnosti že v letošnjem letu začeli z montažo naših izdelkov v Indiji.

To je vsekakor velik uspeh naše delovne organizacije v tujini in potrditev naših smernic. Obenem je to še en dokaz, da je le lastno znanje tisto, ki omogoča uspešno nastopanje in uveljavljanje doma in v svetu. Vse to pa terja od nas, da se ustrezno organiziramo in hitreje načrtno razvijamo ter osvajamo nove izdelke. Čeprav trenutno v omenjenih projektih niso vključeni izdelki vseh TOZD naše delovne organizacije, so odprte vse možnosti, da se pri izvajanju projektov vključi tudi nove izdelke in nove oblike sodelovanja.

Marko Rakušček

Komite za LO in DSZ Iskra Elektrozveze je ob koncu lanskega leta podelil priznanja in pohvale organizacijam in posameznikom za prispevek in uspešno izvajanje nalog na področju LO in DSZ. Priznanja so dobili: Tone Kovič, Matjaž Traven, Mirko Grahovec, Anton Rožnik in Civilna zaščita DO Elektrozveze na lokaciji Stegne, pohvale pa Emanuel Čelešnik, Janez Gregorin, Franc Jazbec, Božo Ajdinovič, Tone Sušina, Enota prve medicinske pomoči CZ DO Elektrozveze na lokaciji Stegne in Štab za civilno zaščito DO Elektrozveze na lokaciji Horjul.

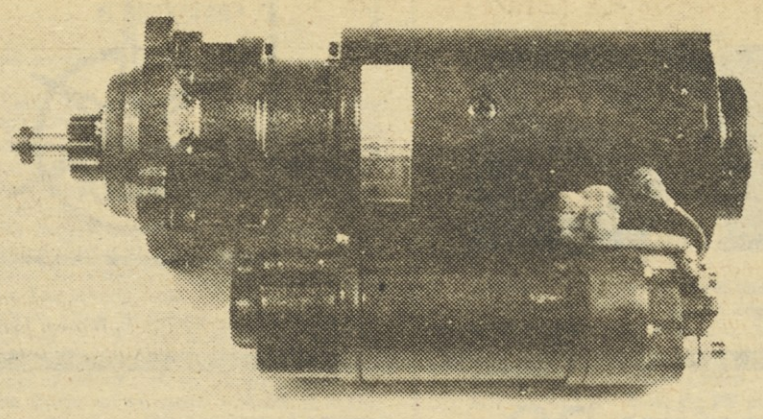

Na našem posnetku je popolnoma nov zaganjalnik vrste AZL, nazivne moči 5 kw. Zasnovan je v TOZD Inštitut za avtoelektriko novogoriške Iskre. Zaganjalnik je plod lastnega znanja na bogatih izkušnjah, ki so jih strokovnjaki te TOZD pridobili pri dosedanjem konstruiranju zagonskih agregatov. Namenjen je gospodarskim vozilom s termičnimi motorji večjih moči, doslej pa so morali proizvajalci takih vozil zaganjalnik uvažati. V TOZD Inštitut so že izdelali prve prototipe, ki so v končni fazi preizkušanja. Tudi proizvodnja se intenzivno pripravlja za osvajanje novega izdelka, ki bo dopolnil širok asortiman proizvodov Avtoelektrike. Omenimo še, da je razvita tudi močnejša izvedba tega zaganjalnika nazivne moči 5,6 kw.

OZD TGA, RETEČE

Če bo materiala dovolj, tudi volje ne bo zmanjkalo!

Tudi v Retečah so pri sestavljanju letošnjega gospodarskega načrta trčili ob oviro, s kakršno se srečujejo še marsikje: kakšna bo preskrba z repromateriali? Bo vsega potrebnega za nemoteno proizvodnjo res dovolj (kot napovedujejo obljube z vseh strani) ali bo stanje še naprej tako črno (kot dokazuje sedanji položaj)?

Želje seveda nimajo meja, še posebej če so – vsaj v našem primeru – podprte celo z realnimi proizvodnimi kapacitetami in tržnimi možnostmi. Predpostavimo torej, da izpadov neredne in nezadostne preskrbe s kritičnimi materiali (barve, laki, pločevina, izolacijski materiali itd.) ne bo, vsaj v večjem obsegu ne, in preglejmo, kaj naj bi delavci Tovarne gospodinjskih aparatov v Retečah letos dosegli!

V ospredju pozornosti je nedvomno izvoz, ki že nekaj let prav neposredno kroji usodo proizvodnje. V letošnjem letu naj bi ga Retečani dosegli za skupno 4 milijone dolarjev, kar pomeni 37 % več kot v lanskem letu. Dvig je na prvi pogled prezahteven, vendar ni neuresničljiv, saj le še za 20 % od skupno načrtovane izvozne vsote nimajo že podpisanih kupoprodajnih pogodb. Tako dosežen izvoz naj bi v celotnem doseženem prihodku predstavljal že kar četrtino, kapacitet pa bi bilo za to treba nameniti še desetino več. Večjega deleža zaradi omejenih možnosti pridobivanja dohodka na domačem trgu – cene končnih izdelkov so administrativno zavrte, cene repromaterialov pa vseeno veselo naraščajo – v tem trenutku niti ni možno razporediti za izvoz.

Prodati na tuje kar za 37 % več kot leto poprej, pa seveda ni niti malo preprosta naloga. Kako pa jo bodo razreševali? Najprej velja podčrtati dejstvo da gre v celoti za konvertibilni izvoz. Čeprav imajo v strukturi letošnje menjave s tujino napisano tudi kooperacijo s češkim partnerjem, pa ne gre za klirinško prelivanje, temveč za sodelovanje, ki temelji na zelenih dolarjih.

Sicer pa bodo v letošnjem letu okrepili izvoz kavnih mlinčkov v Alžirijo in ZR Nemčijo, v načrtu imajo kompenzacijski posel z italijanskim partnerjem, ki naj bi zagotovil zadosti repromaterialov za pokrivanje proizvodnje plastičnih delov. V ZR Nemčijo in Švico bodo izvažali kuhalnike, v ZR Nemčijo pa tudi še opekače kruha (toastarje) za firmo AEG. Kolikšen bo ta izvoz trenutno še ni znano, vsekakor pa bistveno manjši kot lani. Trenutno so namreč znana le naročila za prve tri mesece letošnjega leta, pa tudi kasnejša ne bodo presegla skupno polovice lanske vsote.

V Retečah zato pospešeno razvijajo lasten opekač kruha, da bi lahko v celoti izkoriščali naložbo v proizvodnjo, ki po znanih zapetljajih s firmo AEG ni v celoti izkoriščena. Poleg širitve kooperacije s češkim partnerjem pa imajo še nekaj „želez v ognju“. Obetajo si zlasti okrepljen prodor na tržišča nerazvitih držav (vzorci so že na ustreznih mestih) in večji tržni uspeh na Švedskem in Danskem. V slednjih državah je postopek za pridobitev ustreznih atestov že v teku!

Sicer pa opisuje letošnji gospodarski načrt Tovarne gospodinjskih aparatov še nekaj smelo zastavljenih ciljev. Najbolj naj bi se povečal celotni prihodek (kar za 67 %), nekaj manj dohodek (za 56 %), prodajo na domačem trgu naj bi povečali za slabo tretjino in zaradi znanih in še trajajočih težav s cenami lastnih izdelkov in kupljenih materialov dosegli 10 milijonov dinarjev akumulacije.

Vse to so torej planski cilji, ki pa jih bo vse prej kot preprosto tudi doseči. Največjo skrb povzročajo cene. Za letošnje leto so predvideli 15 % povečanje planskih cen, vendar se naraščajoče cene komponent in materialov za taka predvidevanja kaj malo brigajo, saj že zdaj ugotavljajo kar 30 % povečanja. Kako to uskladiti s predvidenim povečanjem cen končnih izdekov za borih 10 %, pa še to – kot zdaj kaže – šele v drugi polovici letošnjega leta? Če prav nič drugega, je že zdaj jasno, da bodo tudi letošnje težave z ohranjanjem likvidnosti temeljne organizacije vsaj tolikšne kot lanske, vse možnosti pa so, da se še močno povečajo. Temu se izogniti dolgo mala ne bo mogoče – privarčevati pri zalogah repromateriala ne bo možno, saj zalog ključnih materialov sploh ni.

Zaloge nesortiranega materiala, ki ga zaradi neredno tekoče proizvodnje ne morejo sproti porabiti, pa še vedno ostajajo v podobnem obsegu. Leto, ki je pred nami, torej za Retečane še malo ne bo rožnato in prav nič preprosto ne bo doseči enega od končnih ciljev – pokrivanja uvoza z realiziranim izvozom kar v višini 160%!

S.F.

Tudi v obratu Tovarne gospodinjskih aparatov v mali srbski vasi Azanja v bližini Smederevske Palanke bodo letos povečali proizvodni tempo. Zaposlili bodo 9 novih delavcev in povečali proizvodni obseg na obstoječih kapacitetah za 25 %. Zaradi izrednih težav pri oskrbovanju s potrebnimi repromateriali novega tretjega montažnega traku v Azanji ne bodo namestili, zato pa bodo toliko več sil vpregli v izkoriščanje obstoječih dveh linij. To bo potrebno zaradi optimalnega delovanja montirane opreme, ki so jo lani v poprečju izkoriščali le 70 %, predvsem zaradi velikih težav z materiali.

TOZD SPECIALNI ELEMENTI

Vedno več izvažajo

Tale naslov je kot nekakšna neizpeta pesem. Vendar je za TOZD SEM v Industriji elementov značilen zelo hiter prodor na tuji trg. Šele pred dobrim letom so naredili prve izvozne poizkuse in ugotovili da gre. Pa niti ne slabo. Letos bodo izvoz podvojili, razveseljivo pa je, da vse izvozijo za konvertibilne dolarje.

Da se ne bomo preveč hvalili naj povemo, da predstavlja izvoz še vedno le majhen del proizvodnje in ne pokriva uvoza. Ob tem pa je treba vedeti, da je proizvodnja specialnih elementov že po svoji naravi taka, da se mora nujno vključevati v mednarodno delitev dela.

Vrsto komponent, ki jih uporabljajo v sorazmeno majhnih količinah je treba kupiti pri specializiranih proizvajalcih v tujini, ker jih pač ni na domačem trgu. Večina specialnih elementov je unikatnih, se pravi, da naredijo za naročnika po kos, dva, pet ali v najboljšem primeru manjšo serijo. S tem, specialnim programom pa seveda ni tako lahko prodreti na tuje trge, saj zahtevajo iskanje naročnikov in srečujejo se z ostro konkurenco renomiranih svetovnih firm, zlasti kar velja za transformatorsko dejavnost.

Ostali del programa ima boljše izvozne možnosti, zlasti program tračnih jeder, kjer imajo organizirano serijsko proizvodnjo in so z jedri že uspeli na svetovnem trgu.

Ker pa so »unikatna« tovarna je prišlo do pravega paradoksa. Izvažajo tračna jedra, domači proizvajalci pa ne dobijo tega polizdelka, ker je šel pač na tuje. Vso proizvodnjo bi lahko prodali doma, pa to žal ne gre. Ob tem seveda poskušajo stalnim naročnikom čimbolj ustreči, a zaradi omejenih količin jim ne, vsaj ne v zadostni meri.

Leto 1982 so dobro zaključili. Dobro so prodali svoje znanje in proizvodnjo. Izvozili so za 450 tisoč dolarjev, kar je pri celotnem prihodku tega 200-članskega kolektiva kar lepa številka, zlasti če upoštevamo, da je izvoz 1982 tekel šele drugo leto.

Letos načrtujejo precejšnjo vestic cijo v proizvodno opremo za novi proizvodni program. Tako bodo s širitvijo svoje dejavnosti precej povečali celotni prihodek, izračuni pa kažejo, da bo ekonomika še boljša.

Seveda pa ne bo šlo vse gladko. Ker so za večino proizvodnje odvisni od sprotnih naročil, je nekoliko bojazni, da zaradi omejevanja investicij ne bi naročila pritekala tako, kot pretekla leta. Vendar ne čakajo prekrižanih rok. Imajo pripravljenih nekaj novih perspektivnih proizvodov, ki jih bodo letos izdelovali sicer še v manjših serijah, vendar je novi program skriti adut v rokavu kolektiva SEM.

Imajo že za skoraj pol milijona dolarjev zbranih izvoznih naročil. Načrtujejo, da bodo dosegli izvoz še precej višje, marsikaj pa bo odvisno od pogojev gospodarjenja in s tem danih možnosti.

F. Kotar

V proizvodnji specialnih elementov.

Glavni direktorji DO o planu za I. 1983

Glavni direktor DO Iskre Commerce Simon Primožič

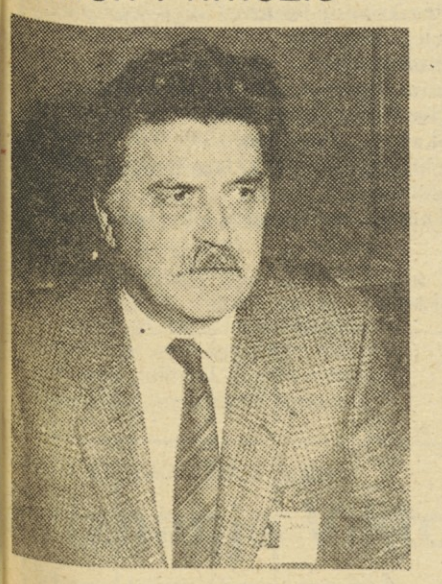

»Na skupni tržni organizaciji Iskre so v vsakem gospodarskem letu izredno odgovorne naloge. Ta odgovornost je še večja sedaj, ko gospodarimo v težkih gospodarskih razmerah. Za realizacijo prodajnih nalog ni zadosti pridobiti samo kupce za tako širok in pester program naše proizvodnje, temveč je potrebno v največji meri zagotavljati tudi vse potrebne repromateriale tako iz uvoza, kakor tudi z domačega trga. Predvsem pri oskrbi z domačega trga imamo največ težav, ko moramo zagotavljati devizno participacijo. Če te ne zagotovimo, nam ustavijo dobave in s tem povzročijo izredno težke zastoje v proizvodnji, kar ima za posledico, da se kontinuiteta dobav naročenih izdelkov kupcem poruši. Posledice takih pojavov so v velikih primerih tudi odpovedi naročil in seveda izpad, ki jih je tržno zelo težko nadomestiti.

Za letošnje gospodarsko leto smo se začeli temeljito pripravljati že v maju preteklega leta. Uskladili smo vse možnosti in želje, predvsem za izvozne naloge. Na »ZT konferenci« smo te cilje še enkrat preverili in dokončno potrdili začrtan obseg izvoza, predvsem na konvertibilno področje, da bi si zagotovili devize za uvoz repromateriala. Devizna bilanca Iskre sicer kaže, da je ta izvozni načrt še prenizek, vendar tržne možnosti za to leto niso tako ugodne, da bi lahko izvoz bolj povečali. Zato bo potrebno v tem letu veliko naporov vlagati tudi v nadomestila za uvozne materiale z domačega trga in iskati še ostale možnosti v združevanju deviznih sredstev z drugimi domačimi organizacijami izven Iskre.

Velike napore vlagamo tudi v organizacijo dela za trženje na domačem trgu, še posebej pa za trženje na tujih trgih. Velike preglavice nam povzroča pomanjkanje nosilnih delavcev za izvozne naloge, kakor tudi za naloge na domačem trgu, predvsem sedaj, ko se vključujemo v zahtevnejše poslovne povezave. Prepričan sem, da smo na najboljši poti in da bo sistematsko izobraževanje potrebnih kadrov preko lastne zunanjetrgovinske šole zapolnilo to vrzel.

Gospodarjenje v skupni tržni organizaciji Iskra Commerce ni enostavno. Veliko težav imamo z likvidnostjo in s finansiranjem vseh tržnih mehanizmov. Ta problem tekoče urejamo z vsemi organizacijami združenega dela znotraj SOZD-a. Včasih se kaj zatakne in v takih primerih rešujemo zadeve tako, da ponovno uskladimo vse elemente skupnih ciljev.

Tradicionalno ves ustvarjeni dohodek vlagamo v potencialne tržne punkte. V letošnjem letu smo se odločili, da bomo del dohodka vložili v nov poslovni računalnik, del v servisno in del v maloprodajno dejavnost. Tekoče finansiramo tudi vlaganja v družbeni standard in v stanovanjsko izgradnjo. Na področju osebnih dohodkov smo malo izpod sorodnih organizacij v Sloveniji, v okviru Iskre pa v povprečju. Ugotavljamo, da bo potrebno osebne dohodke v letošnjem letu primerno nivelirati in s tem zainteresirati potencialne kadre v Iskri in zunaj nje, da se vključijo v tržno dejavnost Iskre.

Glede letošnjih nalog sem optimist in prepričan sem, da jih bomo tudi realizirali. Seveda ne bo manjkalo težav — kdaj pa smo bili brez njih? Le voljo je treba imeti pa se marsikatera težava odpravi.

Delavci IC se zavedamo svoje naloge, seveda pa jo uresničujemo lahko samo skupaj z vsemi Iskraši.«

Glavni direktor DO ERO Jože Zaletel

Leto 1982 smo delavci ERO uspešno zaključili. Poleg ugotovitve, da smo poslovali v danih pogojih dokaj dobro, pa je važno predvsem to, da smo uspeli postaviti temelje naši novi organiziranosti v smislu delovne organizacije.

Seveda se bomo na dogodke v preteklem letu še vračali, vendar so vse naše misli in delo že usmerjeni v leto 1983. Vsi, ki smo v teh dneh poslušali ali brali izjave najodgovornejših voditeljev sveta v novoletnih poslanicah, smo sprevideli, da so v en glas ugotavljali, ne glede s katere strani sveta so bili, da bo letošnje leto izjemno težko.

Svetovna gospodarska kriza in ekonomske težave se stopnjujejo, raste brezposelnost in od tod izhajajoče tegobe, za katere smo mislili, da se ne bodo več vrnile na staro celino oziroma v razviti del sveta. Kot majhen delček tega čudnega sveta smo tudi mi in nemogoče je, da bi se izognili problemom s katerimi se ubadajo naši sosedje oziroma poslovni partnerji. Tega se globoko zavedamo, zato so naše naloge usmerjene predvsem v to, da zagotovimo delo in od tod izhajajočo socialno varnost vsem zaposlenim, da svoje izdelke še naprej agresivno prodajamo v dežele razvitega in tretjega sveta, da v okvirih danih možnosti zadovoljimo domači trg in da razvijamo samoupravne in družbeno politične odnose tako, da bo vsak naš delavec vedel, da brez lastnega prispevka ni pričakovati zadovoljivega končnega skupnega rezultata. Opisane naloge so izredno odgovorne in za nas eksistenčnega pomena, zato je prav, da se že v teh prvih dneh leta dogovorimo, da jih bomo brezkompromisno in s polno mero prizadevanj ter odgovornosti v celoti izpeljali.

Naj naštejem samo nekaj nalog, ki jih moramo izvršiti:

— Izdelati 285.000 strojev v proizvodnji ter jih od tega kar 70% poslati na tuje trge, ter pri tem ustvariti 8,2 mio dolarjev izvoza;

— Zagotoviti končno rednejšo preskrbo domačih in tujih kupcev z rezervnimi deli;

— Z lastnim izvozom in pridobivanjem deviz iz naslova sporazumov zagotoviti takšne devizne prilive, ki bodo zadoščali naši porabi;

— S prodajo ustvariti take dohodke, da bomo lahko plačevali materiale, ki jih potrebujemo v proizvodnji ter sproti namenjali sredstva za vse vrste porabe in odplačila raznih kreditov;

— Brezpogojno zagotoviti vse obstoječe dobrine iz naslova družbenega standarda, varstva pri delu in ostalega, kar pripada delavcem ERO;

— Zaključiti reorganizacijo s tem, da DO ERO dobi še preostale funkcije, ki so za nemoteno delo in dobivanje hitrih informacij o poslovanju nujno potrebne. V letu 1983 se v ERO organizacijsko vključijo: računovodstvo, skladišča in prevzem;

— Uspešno zaključiti preselitve s tem, da bodo vsem delavcem vsaj približno zagotovljeni enaki delovni pogoji in varno delo;

— Kupiti tiste nove stroje, ki v proizvodnem procesu predstavljajo oviro za nadaljnje povečanje izdelanih strojev, oziroma so že tako iztrošeni, da stalno grozi nevarnost, da nam ustavijo celoten proizvodni proces.

— Resno in odgovorno delati na osvajanju novih izdelkov. Tržna situacija nam kaže, da nam obstoječi nekompletni program dela velike težave pri plasmanu na svetovne trge kakor tudi pri doseganju svetovnih cen;

— Poiskati vse obstoječe notranje rezerve, kajti cene električnega orodja na svetovnih trgih padajo, na domačem pa so zamrznjene. Torej rešitev moramo končno in dokončno poiskati v hiši;

— Povečati odgovornost do dela, materiala in osnovnih sredstev v vseh naših sredinah;

— Skupaj s tovarno »Dalmacija« Dugi Rat izvesti večji del prenosa proizvodnje velikih brusilnikov v Jugoslavijo;

— Stalno sodelovati z našima firmama ISKRA—EMEC in PERLES v smislu povečanja našega izvoza in racionalnega poslovanja teh firm.

— S sosednjimi tovarnami TSD, RTC, Orodjarna, Vzdrževanje, Merilne naprave, izdelati trden plan, katere kapacitete bomo dolgoročno koristili pri njih in jih skupaj razvijali;

— Jačati odnose z Iskro Commerce v smislu izvoza preko njihove mreže, uvoza materiala, prodaje na domačem trgu, nabave v Jugoslaviji in servisiranje naših izdelkov;

Skušal sem našteti le glavne naloge, ki nas čakajo v začetku leta. Zavedati se moramo, da jih je še cela vrsta, ki niso nič manj pomembne, in da bodo tudi take, ki jih danes še niti predvideti ne znamo.

Prepričan sem, da so naše misli podrejene enemu cilju, da damo vso svojo energijo, znanje in izkušnje za izvršitev s planom postavljenih ciljev. Naša naloga pa je tudi, da vse tiste, ki ne mislijo tako, še zadnjič posvarimo in jim odločno povemo, da je ERO naša tovarna, ki se mora naprej razvijati, nas preživljati in zaposliti tudi še naše mlajše generacije. Vsem skupaj želim, da bi v letu 1983 delali uspešno in da bi v delu in dobrih rezultatih našli tudi osebno zadovoljstvo in srečo.

Glavni direktor DO Zmaj Franc Smolič

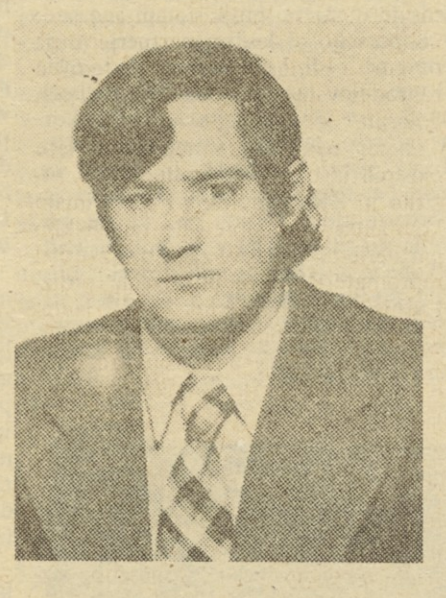

Kljub velikim naporom in prizadevanjem vseh, s planom zastavljenih ciljev v letu 1982 nismo v celoti realizirali. Skozi vse leto nas je pestilo pomanjkanje domačih in uvoznih materialov, kar je vplivalo na nižjo proizvodnjo in občasno premeščanje delavcev na druga dela in naloge.

Naša prva naloga je bila povečanje izvoza in to predvsem na konvertibilna tržišča. Zaradi pomanjkanja izvoznih naročil v prvi polovici leta, izvoznega plana nismo uspeli uresničiti, vseeno pa beležimo napredek in bistveno boljše pokrivanje uvoza z izvozom.

Težjim pogojem poslovanja smo se dokaj uspešno prilagajali tako, da smo z doseženimi poslovnimi rezultati kljub vsemu lahko zadovoljni.

V letu 1983 se bomo srečevali s podobnimi problemi, zato smo planske dokumente še posebej skrbno pripravili. Tako kot lani, bomo tudi letos skušali narediti večji prodor na konvertibilno tržišče, saj planiramo prek 50% rast izvoza. Tokrat imamo na začetku leta tudi več naročil, zato pričakovanja ne bi smela ostati na papirju.

Ker je uvozna postavka še vedno precej visoka, bomo skušali nekatere uvozne materiale, postopno zamenjati z domačimi. Realne možnosti vidimo predvsem pri uporabi domače manganove rude, ki predstavlja eno največjih uvoznih postavk. Tej in podobnim razvojnim nalogam bomo dali vso prednost in podporo.

Planiramo tudi razširitev proizvodnega programa, tako na področju baterij, kot svetilk. Kvaliteten premik bo zlasti pomenila proizvodnja alkalnih in miniaturnih baterij. Vso pozornost pa bomo posvečali tudi stalnemu izboljševanju kvalitete baterij.

V tem letu bo dala prve rezultate tudi kooperacija z zahodnonemško firmo Horizont pri osvajanju zahtevnejših svetilk za signalizacijo v cestnem prometu in za zavarovanje gradbišč.

Nadaljevali bomo razvojne napore in vlaganja v osvajanje novih zahtevnejših elektrokemijskih sistemov, ki bi nam v nekaj letih omogočili programsko prestrukturiranje in večjo profesionalizacijo ter možnost prodora na zahtevna tržišča.

Na koncu želim poudariti, da baterija ni samo širokopotrošni izdelek, ki ga vsak trenutek lahko dobimo na policah trgovin, ampak je hkrati strateško izredno pomemben izdelek, česar se pogosto zavemo šele takrat, ko pride do omejitev porabe električne energije, ali naravnih katastrof.

Ker je baterija vedno bolj prisotna v našem življenju, tako v normalnih, kot izrednih razmerah, se v Zmaju še posebej zavedamo naše odgovornosti za uspešno realizacijo planskih nalog v letu 1983.

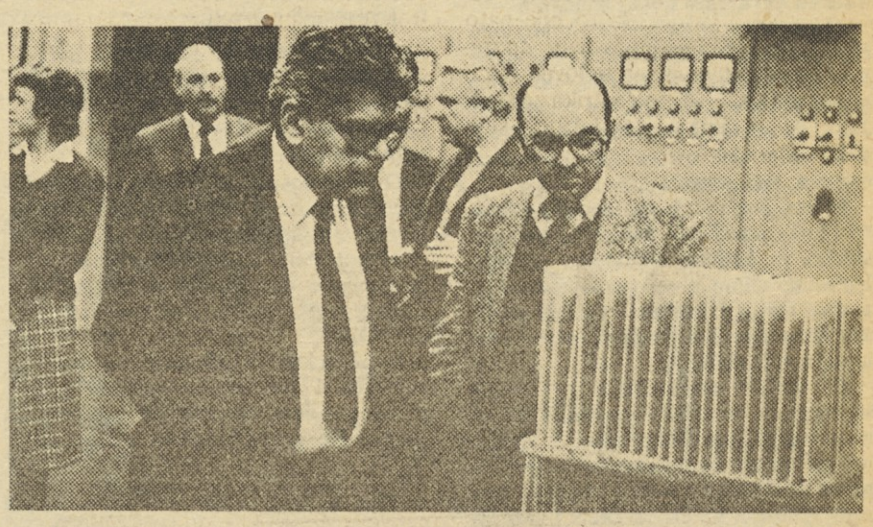

Predsednik jugoslovanske gospodarske zbornice Strašo Hristov si ogleduje proizvodnjo tiskanih vezij.

Predsedniki gospodarskih zbornic v Iskri

V drugi polovici januarja so Iskro obiskali predsednik gospodarske zbornice Jugoslavije Strašo Hristov, član GZJ Jurij Levičnik, predsednik GZ SRS Marko Bulc in predsednik gorenjske medobčinske GZ Franc Podjed. V avli Iskre Telematike na Laborah sta jih sprejela predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič in glavni direktor Iskre Telematike Bojan Klemenčič in jim predstavila proizvodnjo telekomunikacij. Nato se je v „kmečki sobi" odvijal pogovor o zaostrenem jugoslovanskem gospodarskem položaju in o aktualnih ukrepih v zvezi s stabilizacijo. V prizadevanjih za izboljšanje stanja tudi Iskro čakajo velike naloge.

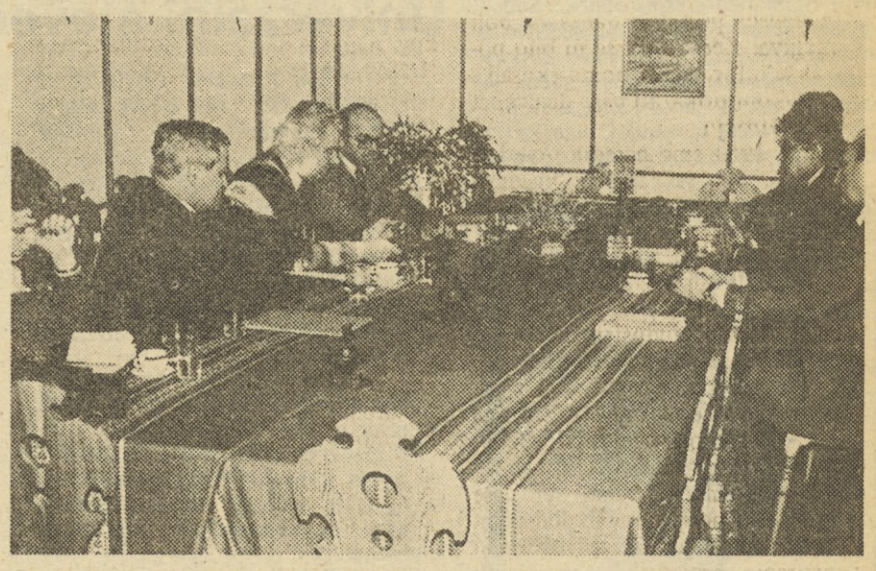

Pogovor v „kmečki sobi" v Iskri Telematiki na Laborah.

ISKRA KIBERNETIKA, TOZD TOVARNA ŠTEVCEV

V Tuniziji tudi proizvodnja trifaznih števcev

Iskra je pred leti prodala tunizijski firmi SIAME licenco za proizvodnjo enofaznega števca, ki ga je ta firma skoraj v celoti osvojila. Letno proizvede okrog 100.000 števcev. Tovarna števcev jim dobavlja le nekaj zahtevnih sestavnih delov. Z uspešno realizacijo prenosa proizvodnje sta obe strani zelo zadovoljni.

Firma SIAME želi pričeti tudi s proizvodnjo trifaznih števcev, vendar ne z nakupom licence, saj bi letno proizvajala le okrog 15.000 trifaznih števcev. Plod uspešnega sodelovanja je tudi novi posel, ki ga je Iskra sklenila 14. januarja 1983 v Tuniziji. Na direkciji firme STEG, podjetja za proizvodnjo in distribucijo električne energije in plina za Tunizijo, ki je leta 1976 ustanovila tovarno SIAME, je bila podpisana pogodba o prodaji know howa za proizvodnjo trifaznih števcev T-33. Navzoči so bili predstavniki STEG, SIAME, Iskre Commerce in Iskre Kibernetike Kranj ter jugoslovanski konzul v Tunisu.

Na osnovi dobrega sodelovanja v preteklih letih je Iskra lahko ponudila tudi know how za trifazne števce. Potrebe po teh izdelkih so v Tuniziji bistveno manjše, zato bo tudi stopnja osvajanja nižja. V firmi SIAME bodo trifazne števce sestavljali in umerjali, za proizvodnjo bodo uporabili predvsem opremo za proizvodnjo enofaznih števcev; Tovarna števcev v Kranju pa bo poskrbela za tehnološko tehnično dokumentacijo, del montažne, merilne in umerjevalne opreme ter potrebno tehnično pomoč pri zagonu nove proizvodnje in za strokovno izobraževanje delavcev. Trajno bo dobavljala dve tretjini sestavnih delov. Prva faza proizvodnje trifaznih števcev bo v Tunisu stekla predvidoma v zadnjem četrtletju letošnjega leta.

Iskra bo po tem projektu izdelala tudi za okrog 200.000 dolarjev opreme in orodij, vrednost letnih dobav sestavnih delov bo znašala okrog 250.000 dolarjev, vrednost neblagovnih usług pa okrog 50.000 dolarjev.

V teku so tudi priprave na prenos proizvodnje števcev v Kolumbijo, Malezijo in Maroko, vendar so dogovori šele v začetni fazi, zato letos ni moč predvideti konkretnih poslov.

Predstavniki STEG in SIAME so zelo zadovoljni z uspešnim sodelovanjem in pričakujejo, kot so izjavili ob podpisu pogodbe, da bodo skupaj z Iskro dosegali pomembne rezultate, s katerimi si tudi Iskra odpira nove poti za prodajo svojih izdelkov na severnoafriškem trgu.

S to pogodbo se sodelovanje firme SIAME z Iskro ne bo zaključilo, saj se partner zanima tudi za prenos proizvodnje merilnih instrumentov in telefonskih aparatov. Manjše pa so možnosti za proizvodnjo nekaterih stikal.

— ab

Inovatorska dejavnost v Šentjernejski Iskri

Skozi nekaj številk želimo prikazati, kakšen vzpon je imela inovatorska dejavnost v šentjernejskih TOZD.

V letu 1982 se je število avtorjev močno povečalo predvsem v TOZD HIPOT. Temu primerno so se povečale tudi odškodnine. Takoj pa je treba dodati, da je bilo neregistriranih stvaritev sigurno več, kot registriranih.

Zgled vleče, opogumlja, zato tudi število vlog hitro raste, čemur bi lahko rekli, da je dobro, vendar se tudi pri tem kažejo nekatere slabosti in težave, pri katerih navajamo nekaj značilnih:

a) pretežno se prijavljajo manj značilne rešitve, kot da bi bilo posameznikov sram velikega uspeha, po drugi strani pa kaže tudi na to, kot pravi (Jože Jan), da se MID — množična inventivna dejavnost, spreminja v ključavničarstvo, kar povsem drži.

b) zaradi težav, ki nastanejo pri ugotavljanju nastalega dohodka, kot posledica inventivne dejavnosti ob zaključnem računu in nesigurnosti avtorja, avtorji težijo, da se jim stvaritev oceni, kot neugotovljiva vrednost in čim prej izplača v pavšalu.

c) kritike poslovodnih in drugih struktur, da so avtorji v rednem delovnem razmerju in zato plačani, da delajo na eni strani intendence avtorjev, da prijavljajo vsako stvaritev s težnjo, da si sami izbirajo, kateri problem bodo reševali.

d) dosti hujše je, kadar gre za kompleksno inovacijo, kadar se vpelje nova proizvodnja. Težava nastane, ker dohodka ni s čim primerjati na eni strani, na drugi pa vlada taka psihologija, da se odškodnina dobi samo za posamezne tehnične izboljšave manjšega značaja.

Če sedaj na hitro analiziramo problematiko, ugotovimo, da imamo hude težave, da delavce aktiviramo k inventivnosti, nato pa se že pokaže paradoks, da nas to moti, to pa zato, ker ni to dovolj usmerjeno in usklajeno z razvojnimi plani.

Obe težavi — če aktivnosti ni, ali pa če aktivnost je, ima isti koren. Spremeniti je treba medsebojne odnose. Sedanji samoupravni akti, ki se nanašajo na odnos DO TOZD — inovator, čeprav je urejenost akta celo zelo natančna, je vendar nesreča v tem, da inovatorja postavlja v položaj zasebnika, manjka bistven spoj, da so poslovodne strukture nosilci MID. Gre za usmerjeno inventivno dejavnost, kjer naj bi bili razvojni programi, plani TOZD in delovanje inovatorjev na isti frekvenci, saj gre za istoveten interes.

Da bi to dosegli, se je treba malo drugače organizirati, napraviti tudi nekatere sistemske popravke:

a) potrebno je družbeno priznanje inovacijske dejavnosti, ne formalno, ampak za čisto materialno korist za DO ali TOZD.

b) nosilci MID bi morale biti v precejšni meri poslovodne strukture, z odprtimi razpisanimi problemi in sestavljenimi programi oziroma plani dela.

c) del novonastalega dohodka iz inovacijske dejavnosti bi se moral drugače prerazporediti tudi na ostale udeležence inovacij, ne samo na avtorja.

d) DO in TOZD bi morale imeti natančen pregled nad nastajajočim dohodkom iz naslova inovacij.

To tematiko, oz. problematiko je lepo obdelal Jože Jan, pod naslovom Širše vključevanje ustvarjalnosti v proizvodnjo in pogoji za razvijanje inovacijskih procesov v združenem delu v listu Zveze izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav.

Lado Androja

TOZD HIPOT

	1980	1981	1982
1. Predlogi avtorjev	12	14	24
2. Sprejeti in uporabljeni	11	12	21
3. Število udeležencev	20	32	50
4. Prihranek za TOZD	8,500.000	1,751.000	12,840.000 din
5. Izplačanih odškodnin	51.000	142.000	600.000 din

TOZD UPORI

1. Predlogi avtorjev	6	6	8
2. Sprejeti in uporabljeni	6	6	6
3. Število udeležencev	8	10	11
4. Prihranek za TOZD	3,457.000	200.000	2,000.000 din
5. Izplačanih odškodnin	32.000	40.000	129.000 din

V projektivi TOZD HIPOT.

Stojanu Komelu v slovo

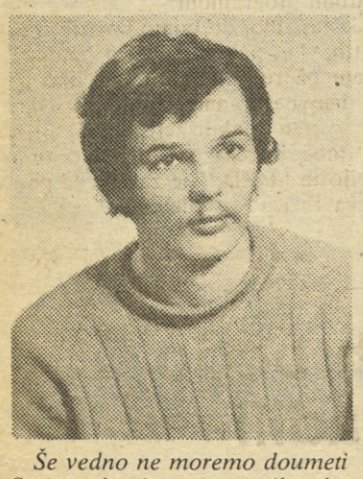

Še vedno ne moremo doumeti Stojan, da si nas zapustil, tako nepričakovana in absurdna je bila novica o tvoji nesreči. Tako nenadna, tako nerazumljiva, tako nelogična je bila.

Spominjamo se tvojega prihoda med nas v Iskro — Avtoelektriko leta 1974. Na delovnem mestu si bil cenjen in spoštovan kot dober delavec, tovariš in prijatelj. Vedno si znal vsakemu priskočiti na pomoč, mu pomagati in svetovati, kadar je bilo potreba. Žal bo poslej drugače. Tvoje delovno mesto preddelavca v termični obdelavi je ostalo prazno. Pogrešali te bomo, pogrešali bomo tvojo vihravost, tvoj optimizem, tvoje smele načrte, ki se ne bodo nikoli uresničili. Usoda, ki je tolikokrat krivična, je bila tudi tokrat močnejša in je storila svoje. Iztrgala te je iz naše sredine, ženi je vzela moža, sinčku očeta. In s tem ko si odšel, si odnesel s seboj tudi delček nas vseh.

V petek, 21. januarja smo te tiho in številčno pospremili v prerani tihi dom na poti, od koder ni več povratka. Toda v spominu nas vseh, ki smo te poznali in te imeli radi boš še dolgo živel ves svetel kot sonce, ki sije na tvoje mnogo prezgodaj pretrgano življenje.

Sodelavci iz tovarne malih zaganjalnikov

Univerzalni števec MA — 3863

Milan Prešeren, razvijalec iz TOZD TEI, naš sogovornik v tem prispevku, je pravkar zaključil razvoj univerzalnega števca MA-3863. Njegova temeljna organizacija, ki že sedaj proizvaja števce z nekoliko manjšo zmogljivostjo pa bo tako lahko naredila še korak naprej na tem področju in si z njim obogatila svoj proizvodni program.

Nam lahko predstavite svojo aparaturo?

To je univerzalni števec, ki analizira vse vrste električnih signalov, od 10 mV do 100 V in je velikosti srednje velikega prenosnega radijskega sprejemnika.

MA-3863 ima dva vhodna kanala, ki merita v področju od 1 do 50 M Hz ter še visoko-frekvenčni kanal, ki meri od 50 M Hz do 200 M Hz. Namenjen je servisiranju, oz. umerjanju raznih radijskih sprejemnikov, TV sprejemnikov, digitalnih ur ter raznih profesionalnih aparatov, skratka povsod, kjer je potrebno umerjanje in kontrola električnih signalov in je naslednik prejšnjega Iskrinega števca, ima pa znatno boljše karakteristike ter veliko večje možnosti uporabe. V glavnem ga lahko primerjamo s podobnimi števci iz uvoza, s tem da bo naš znatno cenejši in za dinarska sredstva.

Koliko časa ste porabili za razvoj te aparature?

Približno leto in pol, pri čemer mi je pomagal z nasveti vodja našega oddelka Danilo MOZETIČ, pomoč pri dokumentaciji pa sem dobil od naše sodelavke Hede LIPOVŠEK. Sedaj še delam na dokumentaciji, ki jo bomo vsak čas zaključili in s tem bo moje delo skoraj v celoti opravljeno, kajti projekt bodo prevzeli sodelavci iz tehnološke priprave dela, nekoliko pa jim bom moral še kdaj pa kdaj pomagati. Upam, da bom lahko videl to svojo aparaturo tudi kmalu v prodaji.

Bo ta univerzalni števec tudi tržno zanimiv?

Glede na povpraševanje po našem dosedanjem števcu, lahko rečem, da bo po tem, ki je precej zmogljivejši, najbrž prav takšno. Problem je seveda repromaterial iz uvoza, ki je v tej aparaturi neznaten, vendar pa bo predstavljal kvečjemu 20% cene sorodnih aparatur iz tujine. Kako bo torej z dokončno proizvodnjo aparatur pri nas, je zaenkrat seveda še težko reči, ker kot rečeno, bi lahko z njo prihranili družbi precej deviznih sredstev, je pa res, da je njihov izvoz dokaj vprašljiv, ker je na svetovnem tržišču huda konkurenca.

Začeto delo boste dokončali, že naslednji mesec pa nameravate zapustiti Iskro in se zaposliti v drugi delovni organizaciji. Kaj vas je navedlo k tej odločitvi?

Vzrokov je več. Prvi je vsekakor, da sem dobil službo bližje domu, se pravi v Kamniku, od koder se vozim, imel bom pa tudi višji osebni dohodek. Drugo, kar me je v tej DO najbolj motilo, so delovni odnosi, ki nikakor ne morejo zaživeti, kakor bi morali. Težak položaj naše DO je postal za marsikaterega razvijalca kar precej obremenjujoč. Upam pa, da se bo moja dosedanja DO v naslednjih letih izkopala iz težav in tudi dosegla solidne poslovne uspehe, ki bi jih vsaj glede na zanimivo programsko usmeritev in kvalitetno kadrovsko strukturo, tudi zaslužila.

B. Č.

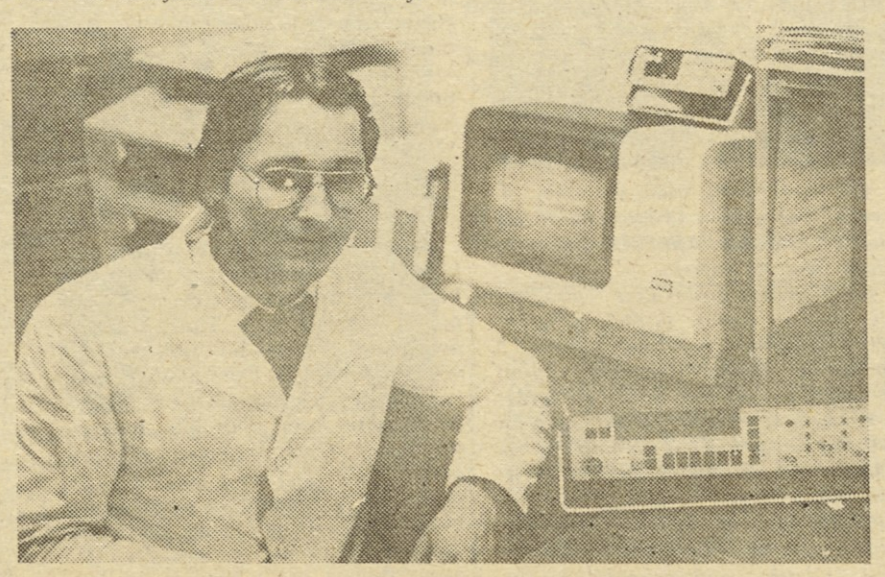

Milan Prešeren na svojem delovnem mestu.

ISKRA-AVTOMATIKA

Razpis volitev

Na 21. rednem zasedanju delavskega sveta delovne organizacije Avtomatika, ki je bil v sredo, 26. t.m., je bil sprejet sklep o razpisu volitev delegatov v delavski svet delovne organizacije in v odbor za samoupravni nadzor delovne organizacije.

Delegatom delavskega sveta in odbora za samoupravni nadzor, ki so bili izvoljeni v februarju 1981, poteče mandat 9. 3. 1983, to je na dan, ko je delavski svet obravnaval poročilo volilne komisije delovne organizacije in verificiral mandat novo izvoljenim delegatom.

Volitve za novo mandatno obdobje bodo v sredo, 24. 2. 1983. Postopek volitev usklajuje stalna volilna komisija DO: Janez Gale — predsednik, Boris Brglez — namestnik, Zdenka Mikec — tajnik, Štefka Bevc — namestnik, Janko Jelenčič — član, Ivanka Škafar — namestnik

- postopek izvedbe volitev vodijo volilne komisije TOZD in DSSZ v skladu z določili samoupravnih splošnih aktov
- iz posameznih TOZD, delovne skupnosti se voli naslednje število delegatov:

TOZD	število delavcev	delavski svet št. del.	delavski svet nam.	odbor za sam. n. št. del.	odbor za sam. n. nam.
Sestavni deli	429	4	1	1	1
Naprave za energetiko	421	4	1	1	1
Stikalni elementi	260	3	1	1	1
Releji	337	3	1	1	1
Avtomatske naprave	399	3	1	1	1
ELA	293	3	1	1	1
Napajanja	460	4	1	1	1
Orodja	113	2	1	1	1
Sistemi	321	3	1	1	1
Trženje	213	3	1	1	1
Razvojni institut	255	3	1	1	1
DSSZ	180	2	1	1	1
skupaj	3681	37	12	12	12

Kandidacijski postopek vodijo osnovne organizacije sindikata v TOZD in DSSZ analogno vodenju kandidacijskih postopkov za volitve delegatov v delavski svet TOZD, oz. DSSZ s tem, da se skliče kandidacijska konferenca za celotno TOZD, oz. DSSZ.

Hkrati bi nosilce kandidacijskih postopkov radi opozorili na določbo glede pasivne volilne pravice in sicer, da ne bi v samem postopku prišlo do določenih nepravilnosti:

v delavski svet delovne organizacije ne morejo biti izvoljeni: predsednik in člani poslovodnega odbora delovne organizacije, poslovodni organi TOZD in vodja delovne skupnosti ter predsednik in člani odbora za samoupravni nadzor delovne organizacije.

Nezdružljivo je tudi članstvo v delavskem svetu delovne organizacije in izvršilnemu organu s članstvom v odboru za samoupravni nadzor ter da nihče ne more biti več kot dvakrat zapored izvoljen v isti organ, oz. njegova izvršilna telesa.

Glede na to, da se predvideva konstituiranje novo izvoljenega delavskega sveta delovne organizacije v prvi polovici meseca marca, se mora v TOZD in DSSZ pričeti s postopkom evidentiranja možnih kandidatov za delegate v izvršilnih organih delavskega sveta in sicer:

- izvršilni odbor delavskega sveta
- komisijo za plan delavskega sveta
- finančni odbor
- ter skupno komisijo za spremljanje izvajanja samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo ter nadomestil, ki pripadajo delavcem.

Š.D.

DO ŠIROKA POTROŠNJA IN OBČINA ŠKOFJA LOKA

Skrb za delovanje samoupravnih mehanizmov

V občini Škofja Loka, kjer je sedež DO Široka potrošnja, so konec lanskega leta uvedli nov način povezovanja med samoupravnimi organi organizacij združenega dela v okviru te družbenopolitične skupnosti. Predsednika skupščine občine in izvršnega sveta občinske skupščine sklicujeta predsednike delavskih svetov OZD s področja gospodarstva ter jih sproti seznanjata z gospodarskimi tokovi in položajem v občini Škofja Loka.

Taka srečanja so prav gotovo zanimiva in koristna v dobršni meri tudi za del Iskre iz tega prostora. Gre za dve temeljni organizaciji, TOZD Tovarna elektromotorjev iz Železnikov in TOZD/Tovarna gospodinjskih aparatov iz Reteč ter seveda DSSS Široke potrošnje iz Škofje Loke. Zadnje tako srečanje je bilo v torek, 25. januarja, predsedniki delavskih svetov pa so se seznanili s trenutnim gospodarskim položajem in značilnostmi gospodarjenja v občini, izvedeli pa so tudi že nekaj osnovnih podatkov o rezultatih poslovanja združenega dela na tem območju v preteklem letu.

Škofjeloško gospodarstvo sicer ne beleži slabih rezultatov, vendar je slika v primerjavi z letom 1981 nekoliko temnejša. Izvoz se je namreč zmanjšal kar za četrtino, fizični obseg proizvodnje pa je bil v primerjavi z letom poprej manjši za 5 %. Pomembno je, da se je hkrati zmanjšal tudi uvoz, tako da občina kot celota še vedno dosega kar 186 % pokrivanje uvoza z izvozom.

Nerazveseljiv pa je podatek, da je v lanskem letu padla produktivnost, saj se je število zaposlenih ob manjšem obsegu proizvodnje celo zamalenkost povečalo. Poprečni osebni dohodki v gospodarstvu so lani dosegli 13.650 dinarjev in bili tako za 22,3 % višji kot leta 1981, v negospodarstvu pa je poprečni OD dosegel 16.390 dinarjev ali 20,8 % več kot leto pred tem.

Poleg vprašanj v zvezi s samimi gospodarskimi težavami so se predsedniki delavskih svetov poglobili tudi v vprašanja delovanja svobodne menjave dela in s tem v zvezi v vprašanja prispevkov iz bruto osebnih dohodkov, kjer je občina Škofja Loka po višini na prvem mestu v Sloveniji. Posebna pozornost pa je seveda veljala bližnjemu pregledovanju poslovnih poročil OZD.

SF

Lojzetu v slovo

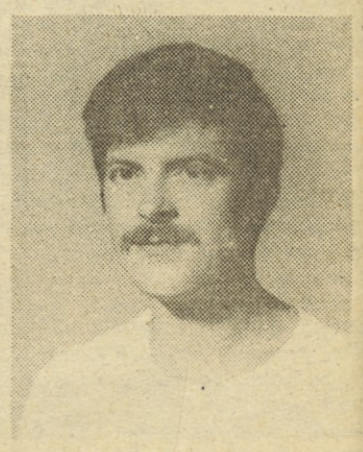

Nihče izmed nas, ki smo te poznali ni mogel verjeti, da je to sploh res. Saj je bila tvoja vedrina, tvoja mladost še vedno globoko prisotna med nami.

Toda kruta resnica nam je vzela besedo iz ust, globoka žalost je sedla na nas.

Od nas te je vzela življenjska sopotnica — smrt in ugasnila mlado življenje, polno elana in načrtov za prihodnost.

Kaj naj ti rečemo v slovo?

Hvala ti za vse, tvoj spomin pa bo ostal vedno med nami.

Sodelavci iz Iskre

TOZD TGA

Lansko delo in letošnje naloge komunistov Elektrozvez

Lani so bile pred družbeno politične organizacije v DO Elektrozveze postavljene odgovorne naloge, saj je zaradi pomanjkanja deviznih sredstev za repromaterial in kasnitev na razvojnih nalogah, bila delovna organizacija pred nič kaj lahkimi nalogami.

V takem položaju si je ZK prizadevala po svojih močeh iskati rešitve za boljše poslovanje, kar v pogojih, v kakršnih je bila DO, ni bilo niti najmanj lahko. Več o njihovem delu nam govori Boris GUID, sekretar koordinator ZK v DO Elektrozvezah.

»Delo komunistov je bilo prejšnje leto osredotočeno na analizo vzrokov za nastali težki položaj DO, izdelavo in izvajanje sanacijskega načrta ter v uspešen izid referenduma. Pri tem smo bili bolj ali manj uspešni.

Še vedno pa nas čaka veliko dela pri dograjevanju samoupravnih odnosov in poslovne politike. Tako v treh letih obstoja DO nismo uspeli opisati delokrogov, s katerimi je tesno povezano nagrajevanje. V TOZD finalistih AIN in UZ še ni prišlo do proizvodnje. V največji TOZD TTS so nastali zastoji. Dolgoročne rešitve je treba iskati le v povečanem izvozu.

Problemska konferenca decembra lani je začrtala izhodišča aktivnosti ZK. Bistvena naloga komunistov je mobilizacija vseh delavcev za uresničevanje sklepov in nalog iz sanacijskega načrta. Komunisti smo dolžni vztrajati na izvajanju sanacije DO. Pri tem je pomembno samoupravno planiranje v TOZD in DO, zlasti pa usklajevanje razvojnih in proizvodnih programov, določitev dolgoročne projekcije razvoja in zagotovitev ekonomične proizvodnje.

Programe moramo dosledno usmerjati v produktivnejše delo, izkoriščanje kadrovskih potencialov in znanja ter v bolj učinkovito organiziranje dela znotraj DO.

Komunisti nosilci planiranja, direktorji TOZD, DO so dolžni do sprejema zaključnega računa za leto 1982 izvesti vse postopke za sprejem plana TOZD in DO za leto 1983.

Osnovna organizacija ZK bodo mesečno preverjale izvajanje plana, oz. rezultate gospodarjenja.

Na konferenci smo komunisti poudarili, da bomo na osnovi referenduma, odločitve v samoupravne akte vnesli določila, ki bodo zagotovila krepitev vloge DO, predvsem s tem, da bomo zagotovili uveljavljanje dohodkovnih odnosov med TOZD materialne proizvodnje in le-teh z DSSS na osnovi svobodne menjave dela. Zagotavljali bomo tako organiziranost dejavnosti skupnega pomena, da bodo le-te učinkovite, njihov obseg pa prilagojen potrebam delovnega procesa.

Gospodarske in družbeno politične razmere so v naši DO zaostrene v tolikšni meri, da vprašanja odgovornosti ni mogoče še nadalje zanemarjati. Naloga komunistov po referendumu je, da ocenijo odgovornost OO ZK, njihovih vodstev in poslovodnih struktur.«

B.Č.

ISKRA KIBERNETIKA, KRANJ

Priznanje Viktorju Koscu

Tovarna števcev v Kranju je z vlaganji v lastno znanje in razvoj, s skrbnim zasledovanjem razvoja panoge v svetu in z neprestanim izpopolnjevanjem svoje proizvodne tehnologije, dohitela in celo prehitela svetovne proizvajalce merilne opreme za potrebe elektrogospodarstva. S svojo proizvodnjo danes skoraj v celoti pokriva zahteve domačega trga, polovico proizvodnje pa tudi svojo tehnologijo izvaža na najbolj zahtevna tržišča. Vodstvo tovarne bo odločno nadaljevalo to politiko, že njen dosedanji razvoj zagotavlja, da bo ob pričakovanih tehnoloških spremembah in novih konceptih na tem področju lahko obdržala svoje mesto na svetovnem trgu.

Viktorju Koscu, direktorju Iskrine tovarne števcev, je na skromni slovesnosti dr. Anton Jeglič, predsednik društva za merilno procesno tehniko Slovenije, podelil posebno priznanje za dolgoletno uspešno vodenje tovarne, ki je svoje uspehe dosegla v izredno slabih razvojnih pogojih.

Ob podelitvi priznanja Viktorju Koscu.

Direktor Viktor Kosec je ob tej priliki dejal:

»Brez prizadevanj naših razvijalcev, ne bi dosegli takih rezultatov. Vesel sem, če smatrate, da sem tudi sam prispeval k temu in vesel bom, če bo ta kolektiv uspešen tudi v prihodnje. V to sem prepričan, saj imamo dobre kadre, ki bodo morali kmalu pokazati kaj novega, tudi na področju merilne tehnike gre razvoj nezadržno naprej. Upam, da smo dovolj sposobni in se bomo znali bolj hitro obrniti, seveda v sodelovanju s strokovnjaki zunanjih raziskovalnih institucij in fakultet...«

Franc Levovnik, vodja tehničnega razvoja je dodal, da je tovarno, kot je Tovarna števcev težko uspešno voditi, ker vsakih šest let prihaja do recesije v razvoju zaradi hiperprodukcije števcev električne energije. Odkar tovarno vodi tov. Kosec, je teh problemov manj ali jih sploh ni. Njegovo delo pomeni pomemben prispevek, ki je omogočil uspešen razvoj TOZD Števci in prejšnje DO Iskra Elektromehanika.

Peter Kobal, glavni direktor Kibernetike je dejal, da je priznanje Viktorju Koscu za našo DO obveznost, da nadaljujemo delo v sedanjih razmerah v smeri čim hitrejšega uveljavljanja na razvitih trgih. Poudaril je, da moramo znotraj Kibernetike še bolje organizirati razvojno raziskovalno dejavnost in jo povezovati z zunanjimi raziskovalnimi ustanovami. Dosedanje sodelovanje je bilo plodno in bo tudi v bodoče oblika dela, ki jo bogatimo. Omenil je tudi dve pomembni nalogi, ki nas čakata v letošnjem letu: povezovanje razvoja in raziskav v kibernetski inženiring in oblikovanje razvojno raziskovalne enote.

A.B.

Petru Zupanu v spomin

V prvi polovici januarja smo izgubili dragega sodelavca Petra. Njegova prezgodnja smrt nas je zelo pretresla in je boleče odjeknila med nami.

Bil je človek z vrlinami, ki jih v današnjem tempu življenja težko najdemo. Njegove pridne, zveste in delovne roke nam je kruta smrt iztrgala, ko bi ga najbolj potrebovali. Kljub več mesečnemu bolovanju smo le pričakovali, da se bo njegovo zdravje izboljšalo in da se bo lahko vrnil na delo zdrav, kot si je tako želel.

Pokojni Peter je prišel v kranjsko Iskro leta 1960. Opravljal je različna dela. S pridnostjo, primernim odnosom do vsakega dela in s trdnim namenom, da opraviči zaupanje do samega sebe in do sodelavcev, je tudi napredoval na odgovornejša samostojna dela. Bil je zgleden Iskraš in zagovornik poštenega dela.

Doma je bil iz večje kmečke družine in ni nikoli poznal lahkega dela. Imel je izredno voljo do življenja, spoštoval in ljubil je svojo družino. Posebno skrb je posvečal svojima nedoraslima otrokoma, da bi dosegla še boljše cilje.

Tudi v prostem času ni miroval, veliko je delal zase in pomagal prijateljem. Bil je velik ljubitelj raznih športov. Nikoli ni zamudil nobene prireditve v bližnji okolici. Skratka, njegovo delo je bilo vsestransko.

Vrzel, ki je nastala z njegovim odhodom je za sodelavce zelo velika, njegovo delo bo še dolgo v zgled ostalim. Globoko smo mu hvaležni za vse, kar je s svojim delom doprinesel k razvoju temeljne organizacije.

Sodelavci TOZD TSD — DO Kibernetika

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem TOZD TEA, kakor tudi sindikalni organizaciji ter vsem sodelavkam in sodelavcem za lepo darilo, ki mi bo lep in trajen spomin. Vsem pa še naprej želim veliko uspehov in osebne sreče.

Lojzka Suhadolnik

Iskraši v Mokronogu se ne dajo

Že večkrat smo pisali o težavah v proizvodnji elektrolitskih kondenzatorjev v Mokronogu. Imajo sodobno tovarno z avtomatizirano proizvodnjo elektrolitov. Večino materiala pa potrebujejo iz uvoza. Elektrolite pa rabi elektronska in elektroindustrija in če jih ne dobi v Mokronogu, jih mora uvažati. Zato morajo v kolektivu Elektrolitov najti pot iz te zagate. Delno jim to uspeva.

O teh problemih smo se pogovarjali s predsednico delavskega sveta, ekonomistko Jožico Strmoletovo, tu in tam pa je v razgovor posegel tudi Tone Hočevar. Načrt uvoza v letu 1982 ni bil v celoti realiziran in jasno, ker ni bilo dovolj surovin in polizdelkov, je seveda tudi fizični obseg proizvodnje pod načrti. Tako so proizvodnjo realizirali z nekaj nad 60%. Vsi kazalci gospodarjenja pa seveda sledijo iz doseganja proizvodnje. Leto bodo sicer zaključili s pozitivnim rezultatom, vendar praktično brez akumulacije.

Treba je vedeti, da so v Mokronogu, kjer so pred dvema letoma pognali novo tovarno sredi najhujšega pritiska anuitet, ki jih odplačujejo za dolarska in dinarska posojila. Pomagajo si z najemanjem kreditov in v okviru delovne organizacije dobijo najnujnejše devize, ki pa v tej obliki zelo dvigajo stroške, saj morajo tistemu, ki jim jih odstopi plačati izvozno stimulacijo.

''Mi smo veja industrije, kjer se gospodarska recesija najbolj odraža; imamo sorazmerno majhen izvoz, precejšen uvoz in škarje se nam ob tem zapirajo. Nihče ne upošteva dejstva, da smo z vso našo proizvodnjo nadomestilo uvoza. Marsikdo si lahko naroči pri nas po čisto normalnih pogojih elektrolite, ki jih v Jugoslaviji ne proizvaja nihče drug. Širša družba bi v mehanizmu reprodukcijske verige morala to upoštevati in nam zagotoviti normalne pogoje dela. Voljo in zagnanost imamo, odlično avtomatsko strojno opremo tudi pa delamo komaj s polovično zmogljivostjo,'' pravi predsednica delavskega sveta.

Tako bodo dali nekaj v sklade in nekaj sredstev bo porabljenih iz sorazmerno visoke amortizacije in ostalo bo za normalne osebne dohodke in plačilo obveznosti. Ob vsem tem je jasno, da bo v letu 1983 težava z obratnimi sredstvi. Poleg tega pa so imeli in tudi v letošnjem letu pričakujejo precej težav z nabavo surovin. Tako delo teče neenakomerno in pogostokrat se morajo zelo potruditi, da se proizvodnja ne ustavi.

Zato se zatekajo h prestrukturiranju proizvodnje, se pravi, da delajo tisti izdelek svojega programa, za katerega imajo repromaterial. Tak način pa seveda ne omogoča dela v najakumulativnejših vejah, kjer bi lahko ''pridelali'' največ.

''Vse kaže, da bomo leta 1983 poslovali tako nekako, kot smo lani. Z minimalno akumulacijo in velikimi napori. Vendar smo optimisti. Ne damo se! Pomagamo si z uvoženim repromaterialom na ''predelavo pa s kooperacijami, soudeležbo deviz in dodatnim programom.

Tako upamo, da bomo izvozili zlasti v letih, ko nas bremenijo anuitete. Moram pa reči, da čutimo veliko pomoč delovne organizacije in vse Iskre. Prav v teh stabilizacijskih časih se kaže moč povezave v delovno organizacijo in SOZD,'' je zaključila predsednica Jožica Strmoletova.

F. Kotar

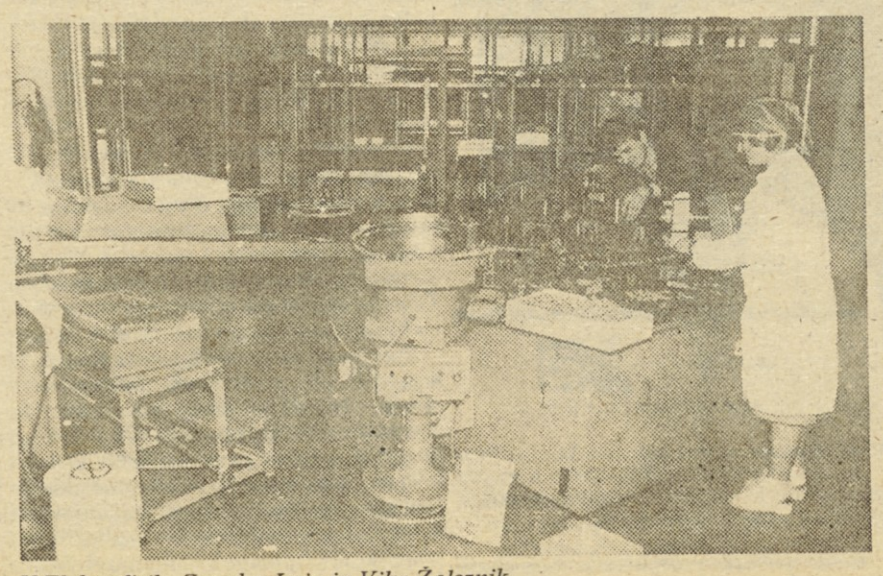

V Elektrolitih: Zvonko Jerin in Vika Železnik.

Magneti z usmerjeno kristalizacijo za izvoz

V TOZD Magneti v Stegnah se lotevajo tudi najzahtevnejših nalog in tako sledijo utripu sodobne elektronike. To pa jim omogoča uspešen prodor v izvoz in seveda dobro prodajo na domačem trgu. Tak primer so tudi magneti z usmerjeno kristalizacijo.

Tu gre za magnete, izdelane po posebnem tehnološkem postopku. Uradno jih imenujejo magnete kvalitete 700 in nad 700. Njihove prednosti so predvsem v tem, ker imajo daleč večji energijski produkt ob isti sestavi zlitine. Seveda pa so tudi tehnološko popolnejši. Za primerjavo bi rekli, da imajo višjo energijo od klasičnih ALNICO magnetov. To je v bistvu dvakrat anizotropen magnet. Prvič je primarno anizotropen, ko se vlije se že »vgradi« kristalna anizotropija. Druga pa je elektromagnetna.

Te magnete so že proizvajali in prodajali švedski firmi IFO in za italijanski IBM. Imajo že nova dobra naročila. Opravljajo še neke raziskave po željah kupca in pripravljene imajo vzorce, ki jih je naročnik že dobil v preiskavo. Posel bo v kratkem stekel in od njega si v Magnetih kar precej obetajo.

KF

V magnetih izdelujejo magnete vseh mogočih oblik, različnih po namenu, tehnologiji izdelave in tehnologiji sestave.

V Polprevodnikih bodo delovni čas vskladili z drugimi

Miho Žagarja, v.d. vodje samoupravno - splošnega področja smo povprašali, kako je v trboveljski Iskri s premikom delovnega časa po priporočilu naše skupnosti. Pravi, da so pripravljeni sodelovati v tej akciji, ki bi dala tudi določene koristi, vendar le tako, kot bodo naredili ostali v Trbovljah, saj so z njimi povezani s prevozi, prehrano, otroškim varstvom in šolami.

Ob racionalizacijskih ukrepih okrog bencina, se je gneča na avtobusih precej povečala. Vendar pa se je spet malce razredčila ob premaknitvi delovnega časa v nekaterih delovnih organizacijah. Treba je vedeti, da imajo trboveljska Iskra in tudi druge delovne organizacije ter ustanove, zaposlenih blizu polovico ljudi iz bližnje in daljnje okolice Trbovelj.

To področje obsega vasi v hribovitih predelih kot je Partizanski vrh, Vrhe pa Dobovec in v dolini Hrastnik in Zagorje. Dogovorili so se s prevoznikom, da bo upoštevali spremembe in zadeva je bila še kar zadovoljivo rešena. Prej se je namreč iz okoliških krajev precej delavcev vozilo z lastnimi vozili. Ob pomanjkanju bencina pa je treba skoraj izključno računati na javni prevoz z avtobusi in vlakom. Ob 230 vozačih pa je seveda to vprašanje zelo aktualno.

Mislili so že na premaknitev delovnega časa na 7. uro. Pri tem pa bi bili zelo prizadeti delavci iz primestnih krajev. Tu je namreč prevoz organiziran zelo povezano z ostalimi delovnimi organizacijami, zlasti z rudnikom, osnovnimi in srednjimi šolami. Tako se iz Dobovca vozi v Polprevodnike 7 delavcev. Seveda je mogoče prevoz organizirati le z ostalimi. Nastane težava zaradi 3 izmenskega dela in se ob 6. uri ne pojavi enako število potnikov. Poleg tega je treba vedeti, da večina tovarn začne delati ob 6., drugi ob 7., upravni organi ob 8. in šole ob pol osmih. Seveda je iz

(Nadaljevanje na 6. strani)

TOZD KEKO ŽUŽEMBERK

Sicer dobro gospodarjenje, le izvoz je zaostal

V žužemberški Iskri so poslovno leto 1982 dobro zaključili, le izvoz ni tekel najbolje. Lani so zastavili tudi večjo investicijo, tovarno bodo povečali več kot za polovico in gradnja ter nabava strojev gresta po programu. Že v drugi polovici letošnjega leta bodo stekli stroji v novem delu tovarne, nam je povedal direktor Dušan Lavrič.

»Glede na gospodarski položaj in stanje na tržišču v letu 1982, smo s poslovanjem kar zadovoljni, »pravi Dušan Lavrič. Vseh predvidenih in načrtovanih rezultatov sicer niso dosegli, vendar številke kažejo, da je bilo leto uspešno. Škoda, da ni uspelo izvoziti več, tako bi bila vsa predvidevanja v glavnem uresničena.

Izvozili so za 1,124 miliona dolarjev , predvidevali pa so več in so tako izvozni načrt uresničili le s 70 %, kar je toliko kot leto prej. Tako nizkemu doseganju izvoza je predvsem botrovala nizka cena keramičnih kondenzatorjev na svetovnem trgu. Fizični obseg izvoza so leta 1982 močno dvignili, vendar zaradi drugačne strukture in nizkih cen niso dosegli predvidenega deviznega prihodka.

Sicer pa so dosegli v proizvodnji lepe rezultate, saj so program dosegli s 100 %. Slabše je bilo s stroški, ki so rasli kar z 51 % in tudi drugi »odhodki« so kazali negativne trende. Celotni prihodek je bil celo 17 % nad programom, dohodek pa je bil 38 % večji kot leta 1981.

Povprečno so imeli zaposlenih 455 in to je le 5 % več kot leto poprej. Predvsem pa je pomembno, da so v proizvodnji in proizvodnem programu naredili močan vsebinski premik. Osvojili so in dali v proizvodnjo štarter za neonske luči, ki je bil na trgu kar lepo sprejet. Končali pa so raziskave in razvoj indikatorja plinov, ki ima tudi dobre tržne možnosti. Že letos bodo indikator začeli serijsko proizvajati.

Lani so zastavili tudi večjo investicijo in ta jim bo omogočila močno osvežitev programa kondenzatorjev. V novem delu bodo predvsem proizvajalci večplastne (multyleyer) kondenzatorje, ki obetajo večjo ekonomiko in boljše tržne možnosti od »klasičnega« keramičnega kondenzatorja. Gradbeni del je v glavnem zaključen in zdaj so na delu monterji centralne kurjave, elektrike, prezračevanja, stisnjenega zraka, dvigala in drugi. Upajo, da bodo zgodaj poleti lahko začeli z montažo strojev in proizvodnja naj bi avgusta že stekla. Do zdaj gre v glavnem po načrtu in na večje zastoje ne kaže.

Tudi letos bodo, predvsem z večanjem storilnosti povečali proizvodnjo za 11 %, kar pa je sorazmeno majhna rast nasproti povečanjem v zadnjih letih. Zaradi težav s surovinami in sorazmerno z manjšim povpraševanjem na jugoslovanskem trgu, so ostali v okviru realnosti in so planirali bolj zadržano. Najbolj se bojijo pomanjkanja materiala, zlasti keramičnih polizdelkov, zaradi katerih so imeli že januarja precej motenj.

Izvoz bodo predvidoma precej dvignili in bodo prodali na tuje za 1,350 milijona dolarjev, kar bi bilo 27 % več kot leta 1982.

F. Kotar

Delavci DO Električna ročna orodja sprejeli načrt za leto 1983

Delavski svet delovne organizacije je 24. januarja po javni razpravi sprejel plan za leto 1983. V planu začrtane cilje so si zastavili na osnovi realizacije in ocen poslovanja v letu 1982 ter ob predvidevanih pogojih poslovanja v letu 1983. Pri tem pa so jim največ težav povzročali še vedno nepoznani pogoji na področju ekonomskih odnosov s tujino, t.j. delež deviz, s katerimi bodo lahko razpolagali ob ustvarjenih prilivih, ter nekatere druge nejasnosti kot so rast cen na nabavnem in prodajnem trgu, dovoljena rast nekaterih vrst stroškov ter sredstev za osebne dohodke. Prav zaradi tega so ob potrditvi sprejeli dodatni sklep, da bodo sprejeli ustrezna dopolnila, če bi se novi pogoji bistveno razlikovali od sedaj načrtovanih.

Pomemben element, ki so ga morali upoštevati, je bilo tudi nadaljevanje procesa reorganizacije v Iskrinih delovnih organizacijah v Kranju. Z novim poslovnim letom so v delovni organizaciji pridobili tudi funkcijo računovodstva, razdeljena pa so tudi dosedaj združena skladišča nekaterih vrst skupnih materialov in surovin. S tem se je v DO vključilo 20 sodelavcev.

Pri samem načrtovanju proizvodnje so največ pozornosti posvetili povečanju proizvodnje za izvoz. Ob povečanju količin električnih strojev na 285000 kosov, kar je 15 % več kot v letu 1982, so jih za izvoz namenili kar 195000 oz. 68,4 %. V letu 1982 pa je ta delež znašal 64,5 %. Vrednostno znaša plan izvoza 8,200.000 US dolarjev, od tega na konvertibilno področje 7,100.000 US dolarjev.

Na domačem trgu bodo prodali le 90.000 strojev iz domače proizvodnje, tako da bo tudi ob zmanjšanem obsegu kooperacijske izmenjave s tujimi partnerji vrednost prodanega blaga na domačem tržišču dosegla le 98 % vrednosti prodaje v letu 1982. To pa je minimum, ki ga morajo ponuditi na domačem trgu, saj bi v nasprotnem primeru pri kupcih narasle potrebe po dodatnem uvozu električnih orodij.

Ob intenzivni usmeritvi v izvoz, ki na področju prodaje električnih oro vlada huda konkurenca in ob omejen cenah na domačem trgu, bodo ustvar okrog 1,8 milijarde dinarjev celotne prihodka, kar bo le okrog 22 % več k ocenjujejo za leto 1982. Ob hitre rasti stroškov z amortizacijo načrtuje dohodek v višini 339,9 mio din oz. 20 več kot v letu 1982.

Tak dohodek pa jim ob rasti obve nosti zagotavlja oblikovanje akumul cije le v višini 25 mio dinarjev, oz. 7,4 % od dohodka.

V letu 1983 bodo po svojih možn stih nabavili nekaj najnujnejše oprem s katero bodo odpravili nekatera ozk grla v proizvodnji in nadomestili n bolj iztrošene stroje, tako da bodo bodoče obseg proizvodnje še poveča

Začrtani cilji poslovanja predsta ljajo za delavce delovne organizacije v liko obvezo. Zaradi težavnega položa na trgu in drugih težkih pogojih posl vanja jim načrtovani skromni ostan čistega dohodka za akumulacijo ne d pušča napak, po drugi strani pa ji mora biti motiv, da bi ta rezultat s boljšim delom, boljšo izrabo materia in časa, poskušali izboljšati.

Igor Poljš

DO INVEST SERVIS

V novih prostorih po novem delovnem času

»Iskrino poslovno hišo so postavili na glavo,« se je zadnjič pritoževala neka starejša tovarišica. »Delovni čas je nov in selimo se v prizidek. Sama zmeda!« No, ob našem obisku prejšnji teden pa je bilo že kar lepo vse na svojem mestu. »Čez novi delovni čas so sodelavci nekaj časa godrnjali, zdaj pa smo se vsi skupaj navadili nanj,« sta povedali receptorki Jožica Furlan in Ana Pagon.

Receptorki Jožica Furlan in Ana Pagon.

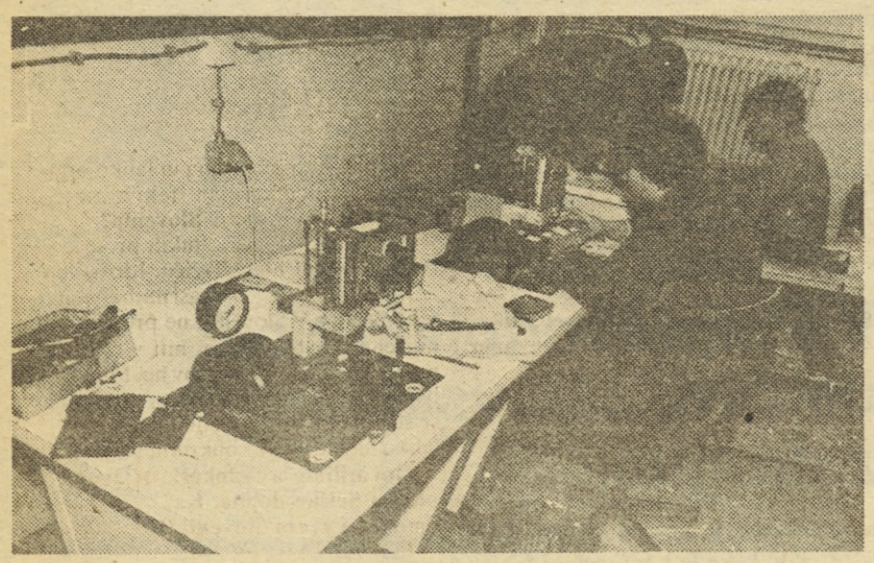

V proizvodnji žužemberške Iskre.

Oglasili smo se tudi pri vodji organizacijsko-splošno-kadrovskega področja Andreju Stržinarju. Povedal nam je, da je bilo pred dvema mesecema veliko negodovanja ob spremembi delovnega časa. Težave so imeli predvsem sodelavci z avtobusi, mamice z vrtci in očetje s prevozi. Zato so v naši poslovni hiši skušali vsem čimbolj ustreči, vendar po priporočilu slovenskega izvršnega sveta je bilo treba premakniti delovni čas. Seveda na poznejši čas.

Priporočilo je zaradi varčevanja z energijo ponujalo, naj bi se »upravni« delovni čas začel najbolj zgodaj ob osmih, še bolje pa ob devetih, ker bi se s tem omilila tudi jutranja konica. Ker so sodelavci, zaposleni v našem poslovnem centru — Iskri PPC z vsem delom vezani na naše TOZD in delovne organizacije, ki po večini začenjajo z delom ob šestih, ali sedmih, so se dogovorili, da se delo začne v PPC ob 7. in je treba biti v službi najpozneje ob osmih.

Prihajanje na delo po »drsečem« delovnem času je za tako veliko hišo, kjer je zaposlenih daleč prek 1000 delavcev, nujno. To že zaradi vhodov in dvigal, ki toliko ljudi lahko prepeljejo le v razmaku kake pol ure pa še to po posebnem programu. Mirno pa se zvrstijo v eni uri. Ob premiku je bilo precej nejevolje, ker bi večina rajši začenjala delo bolj zgodaj, kot smo bili navajeni doslej. Bilo je tudi nekaj tehničnih težav, a končno se je vse uredilo in obveljal je delovni čas, ki »drsi« od sedme zjutraj pa do 16,30.

Pri vhodih je strog red. Tisti, ki prihajajo prej z vlaki, ali avtobusi, lahko pridejo v avlo tudi prej. Vrata v delovne prostore pa se odpro točno ob 6,50 tako, da gredo lahko sodelavci v pisarno tako, da se delo začen ob sedmih. Tako strog red pa je zato, da ne gori elektrika po pisarnah in hodnikih.

Pred tedni so se vselili v novi del našega PPC — v prizidek. Selitve so mnogi zelo težko čakali, saj je že povsod primanjkovalo prostora. Ob preselitvi pa ni šlo zgolj za selitev tistih, ki so bili na tesnem, ampak so marsikje funkcionalno zaokrožili službe, dejavnosti, delovne organizacije in oddelke tako, da je čim manj tekanja po stolpnici in nadstropjih. Vrsta dejavnosti je tako postala zaokrožena celota na enem mestu, ki laže in smotrneje dela.

Ob selitvi v prizidek so reševali sodelavci Invest servisa vrsto zapletov, želja in zahtev. Ker prostora ni bilo na ostajanje, seveda mnogim ni bilo mogoče ustreči. Tudi zahteve po opremi so bile dokaj različne, smo pač taki, da ima vsakdo rad kaj svojega, če drugega ni, pa kako rožico ali pano. Seveda pa so strokovne službe Invest servisa skrbele, da je vse ostalo v mejah, ki so jih strokovno postavili arhitekti in drugi strokovnjaki.

Ob selitvi v prizidek so želeli rešiti vrsto tehničnih vprašanj. Tako so pr selili telexe v ustrezne prostore, ured so mesta za fotokopiranje in še mars kaj. Žal pa je ostalo nerešeno vprašan knjižnice, ki je morala zaenkrat ostati v 2. kleti. Andrej Stržinar pa up da bo tudi to vprašanje rešeno kmal ko bodo »prečesali« možnosti in na ustrezno mesto tudi za knjižnico, ki navsezadnje ogledalo in spričevalo na strokovnosti in tehnične kulture.

F

V prvem mesecu 1983 smo delavci Iskre-Avtomatike, TOZD Sestavni deli po spremili v zasluženi pokoj sodelavki Jožico Klopčič in Kristino Kanceljak. Obe s vseh dvajset let delali v neposredni proizvodnji, ena v strojni in prototipni delavnic druga v galvaniki. Bili sta vzor marljivih in požrtvovalnih delavk, saj kot sta sam rekli ob odhodu, da je dobro opravljeno delo veliko zadovoljstvo ki te vedno znov navdaja z elanom in zavestjo, da lahko še tako velike težave z vzstrajnostjo premagas Predstavnik sindikata, namestnik direktorja ter njuni najbližji sodelavci so jima o odhodu začeleli obilo osebne sreče in zdravja ter izrazili željo, da jih med letom š večkrat obiščeta. Obe sta se zahvalili za iskrene želje in obljubili, da tovarne ne bosta kar tako pozabili, sodelavcem pa sta zaželeli še obilo uspešnih let v tovarni.

V Polprevodnikih bodo delovni čas vskladili z drugimi

(Nadaljevanje s 5. strani)

razstresenih vasi, zaselkov in dolinski mest to raznoliko množico kar problem solidno in časovno ustrezno prepeljati na delo in v šole in nazaj.

Nastal pa je v Zasavju precejšen problem zaradi tega, ker nobena srednja šola v Zasavju nima organizirane tople prehrane. Tako se otroci brez toplega obroka vrnejo iz šole in čakajo kosila, ki ga bo pripravila mama (ata redkeje). Če pa bi začeli z delom v Iskri ob sedmih, pomeni, da bi ga zaključili ob 15. in bi bilo kosilo in prva topla jed za otroke tam nekje ob petih, če ne še pozneje. Za šolske kuhinje srednjih šol ni denarja in matere vztrajajo, da je zaenkrat treba ostati pri izmenah ob 6., 14. in 22. uri.

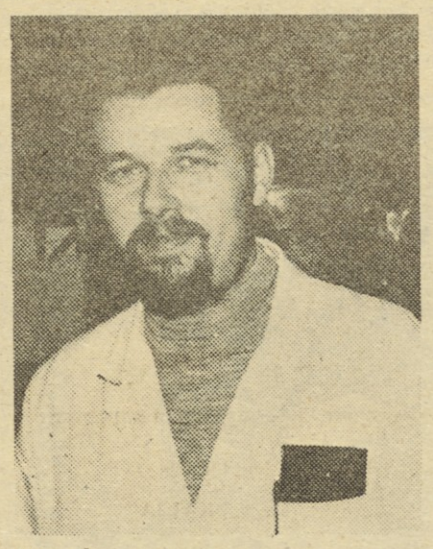

Miha Žagar.

Po temeljiti analizi pobude za premaknitev delovnega časa, ki so jo dobili od medobočinskega sindikalnega sveta so sklenili, da bodo lahko delovni čas premaknili le skladno z ostalimi v občini in Zasavju. Sami ne morejo enostavno preiti na drugačen delovni čas.

KF

Z zavestjo in spoštovanjem

Skupni program mladih SOZD Iskra, RTV in PTT pri obujanju in ohranjanju revolucionarnih tradicij NOB

Z zavestjo in spoštovanjem ter mladinskim entuziazmom, ta misel vodi vse člane mladinskega odreda pohodnega odreda »Partizanske delavnice 99d« pri organiziranju svojih akcij, na katerih ohranjajo in obujajo tradicije narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije. Seveda pa pri pripravi svojih programov ne pozabijo tudi na aktivnosti, pomembne za današnji trenutek.

V vse pohode in akcije vključujejo učenje za življenje v naravi, razvijajo sodelovanje z JLA, se usposabljajo za naloge splošnega ljudskega odpora, razvijajo bratstvo in enotnost narodov in narodnosti ter seveda še mnogo aktivnosti, ki zanimajo mlade.

Takšen je tudi letošnji program akcij in pohodov. Pričeli bodo že ta mesec, s

(Nadaljevanje na 7. strani)

Pohodniki pri Starih žagah.

TOVARNA VELIKIH ZAGANJALNIKOV

Nova sodobna kuhinja

Slovesnosti, kakršna je bila junija pred petimi leti v Kanalu ob Soči in v vasi Lig nad tem starodavnim mestecem, se še mnogi spominjajo. Takrat so namreč odprli novo cesto iz Kanala do Liga in nov obrat Iskre – Avtoelektrike, tovarne velikih zaganjalnikov na Ligu.

V tem revnem predelu naše ožje domovine so bili vsa povojna leta priče izseljevanja in izpraznjevanja naselij ob meji. Kaj storiti? Rešitev tega perečega problema so videli v najkrajši povezavi s Soško dolino in se tako približati središču novogoriške občine. Rešitev so videli tudi v tem, da bi žene in dekleta s tega območja dobile zaposlitev in delo v domačem kraju. Temu problemu je prisluhnila tudi Iskra Avtoelektrika, pričela je graditi nov, sodoben obrat za potrebe tovarne velikih zaganjalnikov.

Prav ta nov objekt je vnesel v kraj svežino, ga obogatil, mu spremenil podobo. Prebivalci so videli, da je možno življenje, kakršnega zahteva čas, ostali so doma, mlade družine niso več bežale v dolino, celo vračale so se, kmetijstvo je ponovno zaživelo . . .

Danes dela v tem obratu 24 delavk in trije delavci, pretežno z Liga in drugih zaselkov. Čeprav so z delom zadovoljni, pa je bilo doslej nekaj težav s prehrano, s toplimi malicami, ki so jih pripravljali v tamkajšnji osnovni šoli, v dokaj utesnjenih prostorih. Poslej pa bo drugače. V veliko zadovoljstvo delavk in delavcev, ter seveda kuharice Srečke, so pred dnevi odprli sodobno kuhinjo prav v obratu v njej pa je možno pripraviti 50 toplic malic.

Poleg kuhinje je tudi simpatična jedilnica.

Ob tem poročilu vsekakor ne moremo spregledati velikih zaslug komunalno gradbene skupine iz tovarne delovnih sredstev, ki je največ pripomogla, da sta kuhinja in jedilnica sodobno urejeni. Obsežna dela je v celoti prevzela prav ta skupina, le nekaj takih del, ki jih res niso mogli opraviti njihovi strokovnjaki, so odstopili novogoriškemu podjetju „Final.“ Zato še enkrat vso pohvalo strokovnjakom iz te skupine v imenu delavk in delavcev iz obrata tovarne velikih zaganjalnikov na Ligu, njim pa toliko slajši dober tek v novih prostorih.

Marko Rakušček

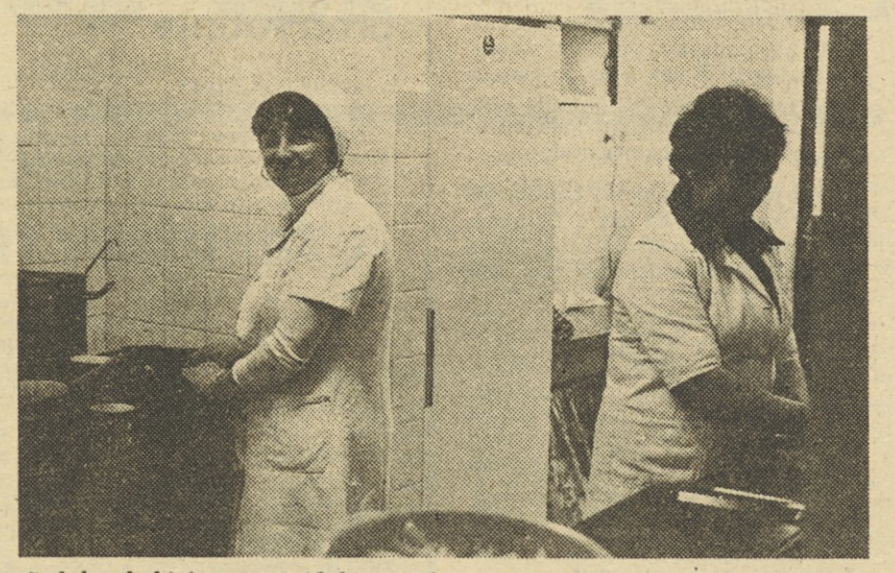

Sodobna kuhinja – nova pridobitev v obratu na Ligu.

Z zavestjo in spoštovanjem

(Nadaljevanje s 6. strani)

tečajem o orientaciji, marca bodo teoretično znanje preizkusili na pohodu, aprila se bodo podali na dvodnevni pohod v počasititev ustanovnega kongresa KPS na Čebine. Maja se bodo udeležili manifestativnega pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane« in šli na dvodnevni pohod v Trnovski gozd »Po poteh IX. korpusa. Junija bodo organizirali streljanje z vojaško puško in v juliju pripravili pohod v počastitev dneva borca. Avgusta imajo v programu pohod v Kočevski Rog in Črmošnjice v počastitev 40-letnice ustanovitve partizanskih delavnic 99d, v septembru pripravljajo skupaj z mladimi iz RTV Zagreb pohod na Zagrebačko goro. Tu so našteti le glavni pohodi in akcije, saj bodo mladi iz posameznih čet pripravili v krajih, kjer živijo in delajo pohode v spomin na dogodke pomembne iz NOB. Če bo sneg se bodo mladi iz »MPO 99d« organizirano udeleževali tudi spominskih smučarskih tekaških prireditev in drugih akcij, katerih namen je ohranjati slavno zgodovino NOB.

Seveda pa bodo mladi pohodniki pri uresničevanju svojega programa potrebovali pomoč osnovnih organizacij ZSM ter sodelovanje udeležencev NOB, kar pa pri slednjih ni bilo nikoli vprašanje, saj so se vabilom mladih vedno z veseljem odzivali.

A.C.

Janko Fon — zmagovalec na Iskrini prireditvi »Zlata slušalka«

V TOZD PTN na Blejski Dobravi smo srečali Janka Fona, ki je na lanskoletni Iskrini zabavnoglasbeni prireditvi „Zlata slušalka“ s svojim nastopom osvojil prvo mesto strokovne žirije. Predstavil se je s svojo lastno pesmijo „Nikogar ni v mraku“, za katero je napisal tudi besedilo, pri petju pa se je spremljal sam. Strokovna žirija je bila mnenja, da je bil intonančno in ritmično točen, ustrezna je bila dinamika njegovega glasbenega podajanja in tudi dikcija petja, zato mu je dala največ točk.

Janko pravi, da je star 20 let, v osnovno šolo je hodil na Jesenicah, potem pa na elektrotehniško šolo v Kranj. Po dveh letih je redno šolanje zapustil in se zaposlil v takratni TOZD TEL oziroma sedanji TOZD PTN. Elektrotehnično izobraževanje je nadaljeval ob delu in trenutno je pred zadnjimi izpiti.

„Zdaj delam v kontroli telefonskih enot“, pripoveduje Janko. „Ob delu se dobro počutim in ko končam šolanje, se bom bržkone še bolje.“

Zanimalo nas je, če se poleg svojega dela vključuje tudi v širše življenje tovarne, npr. v samoupravljanje, družbenopolitično dejavnost, zlasti v delo OO ZSMS.

Trenutno mi večino časa vzame učenje, predvsem želim čimprej zaključiti šolo. Zato se v delo mladine ne vključujem aktivno, sem pa seznanjen z dogajanjem v mladinski organizaciji in tudi z dogajanjem v širši tovarni.“

Kot dokazuje tvoja zmaga na zabavnoglasbeni Iskrini prireditvi, v popoldanskem času le najdeš nekaj časa tudi zase. Kako je s tem?

„Na Jesenicah za glasbeno dejavnost ni veliko možnosti. Ni primernih prostorov za nastopanje, ni mladinskih klubov, kjer bi se mladi zbirali, zato se zatekajo v gostilne in lokale. Imeli smo nekaj ansamblov – med uspešnejšimi je Ultimat – vendar je bil njihov obstoj vedno odvisen le od njihove lastne iznajdljivosti. Ustreznih pogojev za delovanje ni bilo in zato tudi ne ustreznih rezultatov.“

Kako si prišel do zamisli, da bi se ukvarjal z glasbo?

„Kolega je igral kitaro, pa sem jo začel igrati še jaz. Vadila sva skupaj in igrala za prijatelje. Sam sem kasneje začel pisati poezijo in jo združevati z glasbo. Javno nisem veliko nastopal. Prvi večji nastop zame je bil tisti na prireditvi v Iskri.“

Kakšne načrte in cilje si zastavlja na glasbenem področju?

„Moja glavna želja je ustvariti program, s katerim bom lahko več nastopal. Vsebina mojih pesmi je dokaj različna – od zabavne preko sentimentalne do kritične. Pesmi sem začel pisati za zabavo, zdaj pa vse bolj pogosto ugotavljam, da so ljudem všeč. Kakšnih velikih načrtov si zaenkrat še ne delam. Rad bi le več nastopal, morda pa kakšno pesem tudi posnel za radio.“

Janko Fon je zaposlen v tehnični kontroli TOZD PTN, v prostem času pa se ukvarja z ustvarjalno glasbo.

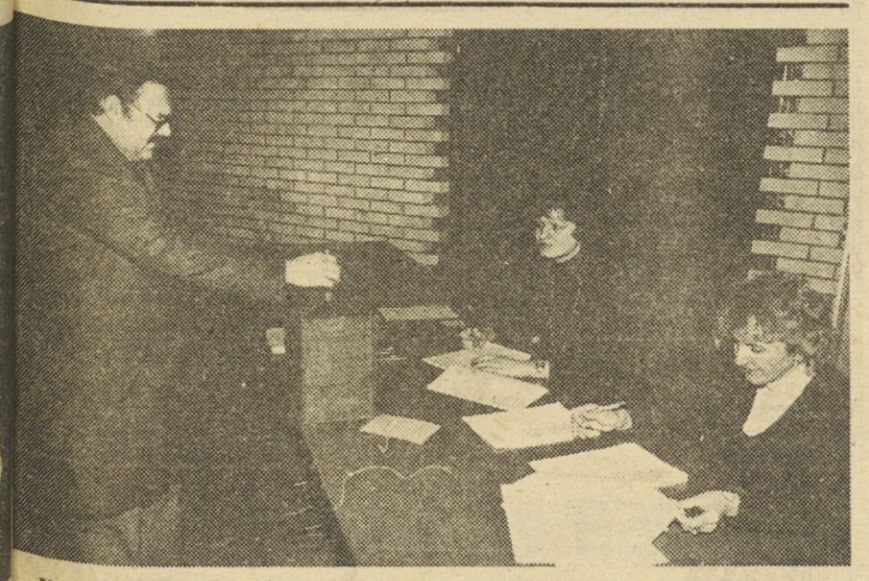

V INVEST SERVISU so imeli včetrtek, 27. januarja referendum. Odločali so o več spremembah samoupravnih splošnih aktov: Tako so sprejeli Spremembe Pravilnika o OD, sprejeli so nov pravilnik o stanovanjskih zadevah, Spremembe in dopolnila Statuta DO in Spremembe Samoupravnega sporazuma o združevanju v delovno organizacijo. Referendum je v celoti uspel, tako po udeležbi na volišču kot tudi po pozitivni odločitvi delavcev.

Elektronski turbinski generator je gotovo najbolj delikatna naprava pri avtomatizaciji elektrarn. Od njegovega pravilnega delovanja zavisi točna regulacija frekvence in moči agregata ter ne nazadnje tudi njegova varnost. Do nedavnega smo v Jugoslaviji takšne regulatorje uvažali, zato sta najprej Iskra in Litostroj skupaj razvila prvi domači elektronski turbinski regulator, ki uspešno deluje v hidroelektrarni Doblar, Tikveš in Ožbalt. Kasneje so v Litostroju sami razvili še en tip elektronskega turbinskega regulatorja in tako imamo danes v šišenski občini dve proizvodnji regulatorjev, kljub poslovnim in samoupravnim iniciativam pa se ne moremo dogovoriti o delitvi dela. Brez komentarja!

TOZD ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI

Nov šport — sankanje: vprašajte Iskro v Železnikih

No, da ne bo pomote — v Železnikih zaradi vse hujših težav z nabavljanjem potrebnih repromaterialov še niso opustili proizvodnje elektromotorjev pa tudi sani še ni med najnovejšimi gospodinjskimi aparati. Pač pa imajo nekaj drugega — veliko navdušenih sankačev in celo predsednika Sankaške zveze Slovenije, MIRKA POLAJNARJA. Ker menimo, da je tudi v Iskri še nekaj ljudi, ki jim ni povsem jasno kaj je s sankanjem, sanmi in celo nekakšno slovensko zvezo domala »nepoznanega« športa, smo pač obiskali Železnike. In ne zaman, saj smo se pogovarjali z zanimivim človekom, ki mu sankanje pomeni enega od številnih konjičkov!

Otroka brez sankanja si je skoraj težko zamišljati, gotovo nič manj kot odraslega z njimi. Ste se vi »okužili« s sanmi in sankanjem kot otrok ali kot sankač »težje kategorije«?

POLAJNAR: »S sanmi sem se srečal že kot otrok, saj sem doma s Podljubelja, kjer je ta šport doma. Tam smo imeli tudi tekmovanja z navadnimi sanmi, ki sem se jih seveda redno udeleževal. Med študijem sem moral na šport za nekaj časa pozabiti, od leta 1961 pa sem z organizacijskim delom pri sankanju nadaljeval v okviru športnega društva Partizan iz Selc. Tega leta je bilo tudi prvo sankaško tekmovanje v okviru prireditve »Po poteh partizanske Jelovice« na cesti Prtovč — Železniki. Ta disciplina je bila nato redni del teh prireditev in je še danes, čeprav z drugačnimi sanmi. Do leta 1964 so bila tekmovanja namreč organizirana za sankače z navadnimi in samotežnimi, po tem letu pa s tekmovalnimi sanmi.

Tekmovanja so se lahko razmahnila, ko smo tudi v TVD Partizan Selca dobili prve tekmovalne sani. Začeli smo organizirati različna meddruštvena tekmovanja, pa tekmovanja po kategorijah itd. Vmes je bilo tudi nekaj suhih zim, ko tekem nismo mogli organizirati, ko pa je bilo snega dovolj, nas je močno oviralo pomanjkanje sankališča, proge za tekmovalno sankanje. Sprva smo namreč v ta namen ustrezno »preparirali« kar običajne ceste, kar pa je pomenilo, da je bilo po koncu tekme tudi konec steze! Zdaj smo problem rešili z lastno progo v Dolenji vasi na osojni strani. Preuredili smo namreč gozdno pot v soglasju z Gozdnim gospodarstvom in jo opremili z vodovodno napeljavo za pripravljanje ledu in vsem potrebnim za izvedbo tekmovanj. Steza je sedaj tudi homologirana in lahko organiziramo mednarodna tekmovanja.«

Je to edina proga v Sloveniji?

POLAJNAR: »Ne, takih prog je še več, na Jesenicah, v Tržiču, Idriji, vendar je proga v Dolenji vasi najbolje urejena. Žal pa v Sloveniji ne premoremo niti ene umetne proge, niti v najskromnejši dolžini 400 metrov ne. Finančne ovire so prevelike, pa tudi premalo smo se še povezali z združenim delom, da bi lahko snovali kaj konkretnejšega.«

Govorili ste le o sankaški dejavnosti v okviru Selške doline. Kaj pa združuje Sankaška zveza Slovenije?

POLAJNAR: »V zvezi je povezanih 9 klubov, v katerih je dejavnih okrog 300 tekmovalcev. Koliko pa je rekreativnih sankačev, je seveda nemogoče oceniti — vemo, da ni družine brez sani! Sicer pa je želja nas, organiziranih sankačev, da bi okrepili in razširili bazo za razvijanje tega športa v tekmovalni meri. Tu pa je mnogo preprek — nimamo umetne proge, primanjkuje nam sredstev za organiziranje tekmovanja doma in še posebej deviz za udeleževanje na mednarodnih tekmovanjih. Otežkočeno je tudi treniranje na umetnih stezah v Avstriji, ki so sicer blizu naše meje, pa vendar odmaknjene. Prav zdaj se borimo s težavami pri udeležbi naših tekmovalcev na evropskem prvenstvu, saj nimamo deviz, da bi jim omogočili udeležbo. Nekoliko lažje je naše sodelovanje z zamejskimi društvi na avstrijskem Koroškem, saj sodelu-

(Nadaljevanje na 8. strani)

ZAHVALE

Ob izgubi drage mame

FRANČIŠKE SREBRNJAK

se iskreno zahvaljujem sodelavcem linije ploščatega releja za podarjeno cvetje in denarno pomoč

hčerka Pavla Jazbar z družino.

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta

ANDREJA SVETELJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam na liniji elementov TOZD TEA, za izraze sožalja in denarno pomoč

Žalujoča hčerka Zdenka Svetelj.

Ob smrti moje drage mame

Ob boleči izgubi mojega očeta

FRANCA KOKALJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam iz TOZD ATC za podarjeni venec in izraženo sožalje

hčerka Angelca Lunar.

Ob boleči izgubi mojega očeta

ANTONA MIKLAVČIČA

se vsem sodelavcem in sodelavkam delovne skupnosti administrativno-tehničnih služb v Iskri Kibernetiki iskreno zahvaljujem za izražena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti

Ida Štremfelj z družino.

Časopisne novice

Novoletna anketa »Poslovna pričakovanja« zagrebškega Privrednega vjesnika (osma po vrsti) je zajela 74 generalnih direktorjev in predsednikov poslovodnih organov delovnih in sestavljenih organizacij. Natisnjena je bila tudi zelo obširna izjava našega predsednika.

Iz teksta Antona Stipaniča smo izbrali samo zaključek, ki govori o odnosu samoupravljanje: država. Odlomek je bil tako pomemben, da ga je ponatisnil tudi beograjski Privredni pregled, kot odmev na novoletno anketo.

»Ni treba idealizirati, toda praksa je pokazala, da samoupravljanje lahko rešuje mnogo več tam, kjer administrativni ukrepi zataje. »Država« nikoli ničesar ne proizvaja, niti izvaža. Lahko samo porablja. »Država« lahko ustvari realne pogoje za racionalno in družbeno sprejemljivo poslovanje pri ustvarjanju dohodka in doseganju posebnih in skupnih socialno-ekonomskih ciljev. Lahko da okvire za motivirano poslovanje združenega dela in stimulacijo kolektiva in posameznikov, ki poslujejo v skladu s takimi družbenimi in ekonomskimi opredelitvami. »Država« ni uporabljala dovolj svojih pooblastil, toda se je brez potrebe vmešavala tam, kjer je mesto samoupravljanja. V tej zvezi bi rad opozoril na enega od zadnjih primerov te intervencije: Ko bi boni in živilske karte zagotavljali boljšo preskrbo, jih ne bi že 1951. leta vlada SFRJ na poti k dobri preskrbi ukinila, kot eno izmed svojih prvih potez. Vsak drug komentar je odveč.«

V razpravi o novih zveznih zakonih o investicijah je komisija za oceno investicij v Sloveniji ugotovila, da pri njihovem uveljavljanju prihaja do določenih nejasnosti in nelogičnosti. Priporočila je pristojnim republiškim dejavnikom, da podrobneje opredelijo, kako je treba zakon operativno izvajati, hkrati pa proučijo možnost uskladitve republiškega zakona o gradbenih objektih z usmeritvami republiške resolucije.

Pri ugotavljanju družbene in ekonomske upravičenosti je bil investicijski program delovne organizacije Iskra IEZE, TOZD Hipot, Šentjernej, za razširitev programa in povečanje zmogljivosti za proizvodnjo hibridnih vezij, ocenjen pozitivno s pogojem, da investitor uskladi proračunsko vrednost z realnimi cenami. Proizvodnja teh elementov za telekomunikacijske naprave naj bi nadomeščala uvoz in bila izvozno usmerjena — poroča republiški komite za informiranje — Delo, Ljubljana.

Temeljni kamen PTT centra Titovo Velenje je bil postavljen že na občinski praznik leta 1980, vendar so priprave na začetek gradnje in zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev trajale skoraj še eno leto. Gradnja PTT centra poteka sedaj skladno s predvidenim načrtom.

V telekomunikacijskem delu bo največji napredek predstavljala telefonska centrala sistema metaconta 10 CN, ki bo izdelana v najnovejši tehnologiji. Vodila jo bosta dva računalnika vrste ITT 1602. Začetna zmogljivost centrale bo 6.000 naročniških priključkov in jo bo možno širiti do končne zmogljivosti 20 tisoč naročniških priključkov. Iskra je začela montirati centralo že lani novembra, montaža bo potekala eno leto — PTT novice.

Marjan Kralj

IZŽREBANI REŠEVALCI PRAZNIČNE NAGRADNE KRIŽANKE

Reševalci praznične nagradne križanke — prejeli smo skupno 374 rešitev — so bili najbrž že nestrpni, da bi izvedeli, komu je žreb to pot namenil razpisane nagrade. Imena srečnih dobitnikov nagrad objavljamo danes in sicer:

1. nagrado prejme: **Irena Zadražnik,** Milje 8a, 64208 Šenčur
2. nagradi prejmeta: **Marica Mihelj** Ledine 2, 65000 Nova Gorica in **Miloš Podlogar,** Kristanova 8, 61000 Ljubljana

pet tretjih nagrad pa prejmejo:
Štefka Gričnik, Cesta zmage 15, 61410 Zagorje
Anica Setnikar, TOZD Radijski sprejemniki, 66200 Sežana
Jasna Plesec, Jakšičeva 6, 61000 Ljubljana
Leo Djokov, Wolfovo stop. 1, 65280 Idrija
Marina Galič, 64245 Kropa 3b.
Nagrade bomo izžrebanim poslali po pošti.

Izlet na Kofce — Veliki vrh Košute

Planinska sekcija DO Iskra Kranj bo priredila v soboto, 12. februarja zimski vzpon na Veliki vrh Košute čez planino Kofce.

Dobili se bomo ob 7. pred kranjskim hotelom Creina, od koder nas bo avtobus prepeljal v zgornji del soteske Dolžanka pri Tržiču. Od tu bomo šli čez planino Kal do doma na Kofcah (1505 m — 2 uri). Po počitku in okrepčilu bomo nadaljevali z vzponom na Kofce goro (1967 m — 1 ura) in v levo po grebenu na Veliki vrh (45 min 2088 m). Sestopili bomo po bližnjici mimo doma v Podljubelj.

Oprema: zimska, pohodna, smučarske palice.

Priprave in vplačila (50 din) sprejema Volga Pajk, tajništvo DO ERO, tel.: 2822 do srede, 9. februarja.

SOZD ISKRA
IZOBRAŽEVALNI CENTER
LJUBLJANA

razpisuje:

TEMELJNI SEMINAR ZA PRIPRAVO OPRAVLJANJA STROKOVNEGA IZPITA DELAVCEV ZA DELO V ZUNANJETRGOVINSKIH POSLIH

v času od 14. — 26. III. 1983

Delavci, ki opravljajo posle zunanjetrgovinskega prometa morajo imeti po zakonu o prometu blaga in storitev s tujino ustrezno strokovno izobrazbo in morajo izpolnjevati druge pogoje, ki jih določi Gospodarska zbornica Jugoslavije v sporazumu z gospodarskimi zbornicami republik in avtonomnih pokrajin (Ur. list SFRJ 9/78). Za delavce, ki so dolžni opraviti strokovni izpit organiziramo kot pripravo za izpit razpisani seminar.

Opravljeni strokovni izpit, ki je pogoj za delo v zunanjetrgovinskih poslih, je hkrati tudi POGOJ ZA VPIS V 5. ZUNANJETRGOVINSKO ŠOLO V ISKRI!

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:
— zunanjetrgovinsko poslovanje,
— zunanjetrgovinski in devizni režim SFRJ,
— pravni posli v zunanji trgovini,
— plačilni promet s tujino,
— mednarodni transport in transportno zavarovanje,
— carina in carinsko poslovanje,
— družbeno politične in družbeno ekonomske osnove ureditve SFRJ ter družbena zaščita.

ČAS IN KRAJ:
Seminar se bo začel 14. III. 1983 v Radencih, v hotelu RADIN in bo trajal do 26. 3. 1983.

NOSILEC PROGRAMA:
Gospodarska zbornica Slovenije z izvajalci: VEKŠ, Maribor, Ekonomska fakulteta, Ljubljana in DU Boris Kidrič.

CENA:
Cena seminarja je 6.500.- din. Navedeni znesek bodo TOZD in DSSS vplačale na naslov Gospodarske zbornice, na podlagi podpisane prijavnice kandidata. Plačilo penzionskih in potnih stroškov uveljavljajo kandidati v svoji organizaciji.
Cena za opravljanje strokovnega izpita znaša 1.800.- din.

PRIJAVE:
Prijavnice naročite na telefon 061/222-212, oz. v Izobraževalnem centru SOZD Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI in izpolnjene vrnite na isti naslov, najkasneje do 11. 2. 1983. Kasnejših prijav v nobenem primeru ne bomo mogli sprejeti.

Nov šport — sankanje: vprašajte Iskro v Železnikih

(Nadaljevanje s 7. strani)

jemo s klubi v Svečah, Beljaku, Selah na Koroškem, odkoder prihajajo na prijateljska tekmovanja tudi njihovi sankači. Tako dosegamo dvojni učinek — naši sankači se udeležujejo mednarodnih tekmovanj v zamejstvu in doma, hkrati pa pomagamo ohranjati slovenstvo na koroških tleh. Reči moram, da nas tudi uvedba depozita ni zmotila, saj za organizirana srečanja, kakršna so naša, pologa ni treba plačevati.«

Kako pa je s sankanjem v Jugoslaviji? Bližajo se olimpijske igre v Sarajevu, kjer bo sankanje na umetni progi ena od disciplin. Bodo sodelovali tudi naši sankači?

POLAJNAR: »Sodelovali vsekakor bomo, čeprav si zaradi res skromnih možnosti za trening ne obetamo izstopajočih rezultatov. Z jugoslovanskim sankanjem pa še ni vse v najlepšem redu, saj jugoslovanska sankaška zveza še ne obstoja. Prizadevamo pa si, da bi to zvezo ustanovili in pričeli prirejati tudi državna tekmovanja.«

Kakšni pa so osnovni cilji Zveze sankačev Slovenije?

POLAJNAR: »Vpeljati bomo morali rekreativna tekmovanja z navadnimi in samotežnimi sanmi. Okrepiti bomo morali stike z združenim delom in krajevnimi skupnostmi. Začeli bomo z akcijo, da se izenači vrednotenje sankanja na naravnih in umetnih progah, še naprej pa se bomo povezovali s sankaškimi društvi na avstrijskem Koroškem, kjer je ta šport neprimerno bolj razvit kot pri nas. V ospredju pa bo seveda iskanje sredstev za delo — morda bi se celo v Iskri našla organizacija, ki bi prevzela pokroviteljstvo? Zanimanja je veliko! Samo tekmovanja v koroških Svečah se je iz ŠD Iskra Železniki udeležilo kar 23 tekmovalcev! Prizadevali pa si bomo prepričati tudi Elan, da bi pričel s proizvodnjo tekmovalnih sani. V Jugoslaviji jih ne proizvaja nihče, zato si tekmovalci pomagajo kakor vedo in znajo!«

Stane Fleischman

IZLET NA KATARINO IN POLHOGRAJSKO GRMADO

Planinsko društvo Iskra bo priredilo 12. februarja izlet na Katarino in Polhovgrajsko grmado. Zbrali se bomo ob 7.30 na začetni postaji avtobusa mestnega prometa — proge štev. 15 na Titovi cesti (Bavarski dvor)

Odpeljali se bomo do Goričan, od tam pa nas bo pot vodila čez Tehovec, Katarino, Polhovgrajsko Grmado v Polhov Gradec.

Izlet ni zahteven, pač pa prijeten in primeren za vsakogar.

Prijavite se pri vodji izleta: Breda Jančar, tel.: 572-331, int.: 311.

ISKRA–AVTOMATIKA

Obvestilo

Iskra Avtomatika bo priredila 19. februarja 1983 ob 9.30 v Kranjski gori izbirno tekmovanje za Iskriado, ki bo 25. in 26. februarja 1983 prav tako v Kranjski gori.

Tekmovanje v veleslalomu in smučarskih tekih bo potekalo po naslednjih starostnih skupinah, oz. razredih:

veleslalom moški:
A do 24 let
B od 25 do 29 let
C od 30 do 34 let
D od 35 do 39 let
E od 40 do 44 let
F od 45 do 49 let
G nad 50 let

teki moški:
A do 30 let
B od 30 do 40 let
C nad 40 let

veleslalom ženske:
A do 25 let
B od 30 do 39 let
C nad 40 let

teki ženske:
A do 30 let
B nad 30 let

Prijave in startnino v višini 150.– din zbirajo po TOZD in DSSZ do 10. 2. 1983:
TOZD Razvojni institut, Olga Gale
TOZD Stikalni elementi, Miro Petrušen
TOZD Releji, Rudi Damše
TOZD Sestavni deli, Rado Lukač
TOZD Naprave za energetiko, Janez Podlesnik
TOZD Sistemi, Edo Zupan
TOZD Trženje, Nena Baša
TOZD AVN, Franc Krničar (Andrej Volkar)
TOZD Napajanja, Jože Šlajkovec (Ruža Benec)
TOZD ELA, Igor Bučar
TOZD Orodja, Miro Golob
DSSZ, Borut Dolenc

Š. D.

SOZD ISKRA
Izobraževalni center
Ljubljana

V skladu s programom za uvajanje krožkov za izboljšanje proizvodnje v Iskri, sklepom KPO SOZD Iskra in področnih kolegijev za kakovost, razvojno raziskovalno dejavnost ter kadrovsko dejavnost in izobraževanje in na osnovi dogovora s KOS SOZD Iskra

razpisujemo STROKOVNO USPOSABLJANJE po programu:

Vodenje krožkov za izboljšanje proizvodnje

v času 22.—24.2.1983

Strokovno usposabljanje je namenjeno vodjem krožkov za izboljšanje proizvodnje. Krožki za izboljšanje proizvodnje so množična oblika za aktivno vključevanje delavcev za izboljšanje procesa in izdelkov. Krožek za izboljšanje proizvodnje združuje 5—12 delavcev, ki opravljajo podobna dela in naloge, se redno sestajajo po eno uro na teden pod vodstvom vodje krožka in prostovoljno z namenom, da ugotavljamo probleme, analizirajo vzroke in izvedejo ali predlagajo izboljšave.

Vodja krožka je preddelavec, skupinovodja ali delavec, ki ga bodoči člani krožka izberejo iz svoje sredine.

Za prvo skupino krožkov v DO naj pospeševalci skupno z delavci in v dogovoru z vodstvom TOZD izberejo ustrezne kandidate.

Vodja krožka je delavec s primerno izobrazbo in poznavanjem procesa, ki pozna in obvlada tehnike dela v krožku. Sposoben mora biti organizirati delo v krožkih in tolmačiti tehnike dela članom krožka.

VSEBINA:

1. KROŽKI ZA IZBOLJŠANJE PROIZVODNJE
Tolmačenje modela in načina delovanja krožkov, akcija uvajanja krožkov v Iskri
Zbiranje zamisli, osnove in tehnike
Delovanje krožkov in organizacija sestankov
Enostavne statistične tehnike za vodje (I)

2. TEHNIKE DELA V KROŽKIH
Zbiranje in prikazovanje podatkov, oblike zbiranja podatkov
Pareto analiza
Histogram
Enostavne statistične metode za vodje (II)

3. PRIPRAVLJANJE IN PREDSTAVLJANJE PREDLOGOV
Analiza vzrokov in posledic
Predstavljanje predlogov
Krožki za izboljšanje proizvodnje, vprašanja in odgovori na vprašanja

ČAS IN KRAJ:
S programom strokovnega usposabljanja bomo pričeli 22.2.1983 ob 8. v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 24. 2. 1983 ob 16.

VODJA PROGRAMA:
Lotar KOZINA, dipl. ing., SOZD Iskra, DSSS

CENA strokovnega usposabljanja:
V ceno 5.800 din so vključeni penzionski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD, oz. DSSS.

PRIJAVE:
Prijavnice pošljite najkasneje do 17.2.1983 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3-XI.
Poznejše informacije lahko dobite pri vodji programa Lotarju KOZINI, tel. št.: 061—222-234, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.

SOZD ISKRA
Izobraževalni center
Ljubljana

V skladu s programom za uvajanje krožkov za izboljšanje proizvodnje v Iskri, sklepom KPO SOZD Iskra in področnih kolegijev za kakovost, razvojno raziskovalno dejavnost ter kadrovsko dejavnost in izobraževanje in na osnovi dogovora s KOS SOZD Iskra

razpisujemo STROKOVNO USPOSABLJANJE po programu:

Uvajanje krožkov za izboljšanje proizvodnje

v času od 15.2. — 18.2.1983

Strokovno usposabljanje je namenjeno pospeševalcem krožkov za izboljšanje proizvodnje.

Krožki za izboljšanje proizvodnje so množična oblika za aktivno vključevanje delavcev za izboljšanje procesa in izdelkov. Krožek za izboljšanje proizvodnje združuje 5-12 delavcev, ki opravljajo podobna dela in naloge, se redno sestajajo po eno uro na teden pod vodstvom vodje krožka in prostovoljno z namenom, da ugotavljajo probleme, analizirajo vzroke in izvedejo ali predlagajo izboljšave.

Pospeševalec je delavec z ustrezno strokovno izobrazbo in temeljitim znanjem, ki pozna in obvlada tehnike dela v krožku ter je seznanjen tudi s teorijo in principi delovanja krožkov v drugih sredinah. Sposoben mora biti tudi svoje znanje prenašati na druge in koordinirati ter usmerjati delovanje krožkov. To znanje pridobi na posebnem specializiranem seminarju.

VSEBINA:

1. OSNOVE KROŽKOV ZA IZBOLJŠAANJE PROIZVODNJE
Družbenopolitična izhodišča in cilji delovanja krožkov
Model krožkov za izboljšanje proizvodnje
Značilni primeri reševanja in uspešnost krožkov v drugih deželah.

2. NAČIN IN TEHNIKA DELA V KROŽKU
Tehnike za reševanje problemov v krožkih
Statistične metode za vodje krožkov
Praktičen primer z uporabo tehnik dela

3. UVAJANJE KROŽKOV
Motivacija
Delovanje krožkov v lastni OZD
Uvajanje krožkov v Iskri

4. RAZPRAVA IN POVZETEK
Možnosti merjenja rezultatov
Tehnika poročanja in predlog vodstva
Usmerjena razprava o krožkih za izboljšanje proizvodnje.

ČAS IN KRAJ:
S programom strokovnega usposabljanja bomo pričeli 15. 2. 1983 ob 8. v hotelu Grad Hrib v Preddvoru pri Kranju.
Zaključek seminarja predvidevamo 18. 2. 1983 ob 14.

VODJA PROGRAMA:
Lotar KOZINA, dipl. ing., SOZD Iskra, DSSS.

CENA strokovnega usposabljanja:
V ceno 7.200 din so vključeni penzionski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD, oz. DSSS.

PRIJAVE:
Prijavnice pošljite najkasneje do 11.2.1983 na naslov SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3, Mariji Kristan, etaža XI.
Podrobnejše informacije lahko dobite pri vodji programa Lotarju Kozini, tel. št.: 061/222 –234, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.